

สภาพทั่วไปของจังหวัดและเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาในระดับจังหวัดนี้ จะเป็นการนำเสนอข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อชี้ให้เห็นถึงบทบาทของจังหวัด นครศรีธรรมราชที่มีต่อบริเวณพื้นที่ศึกษา

3.1.1 ลักษณะทางกายภาพ

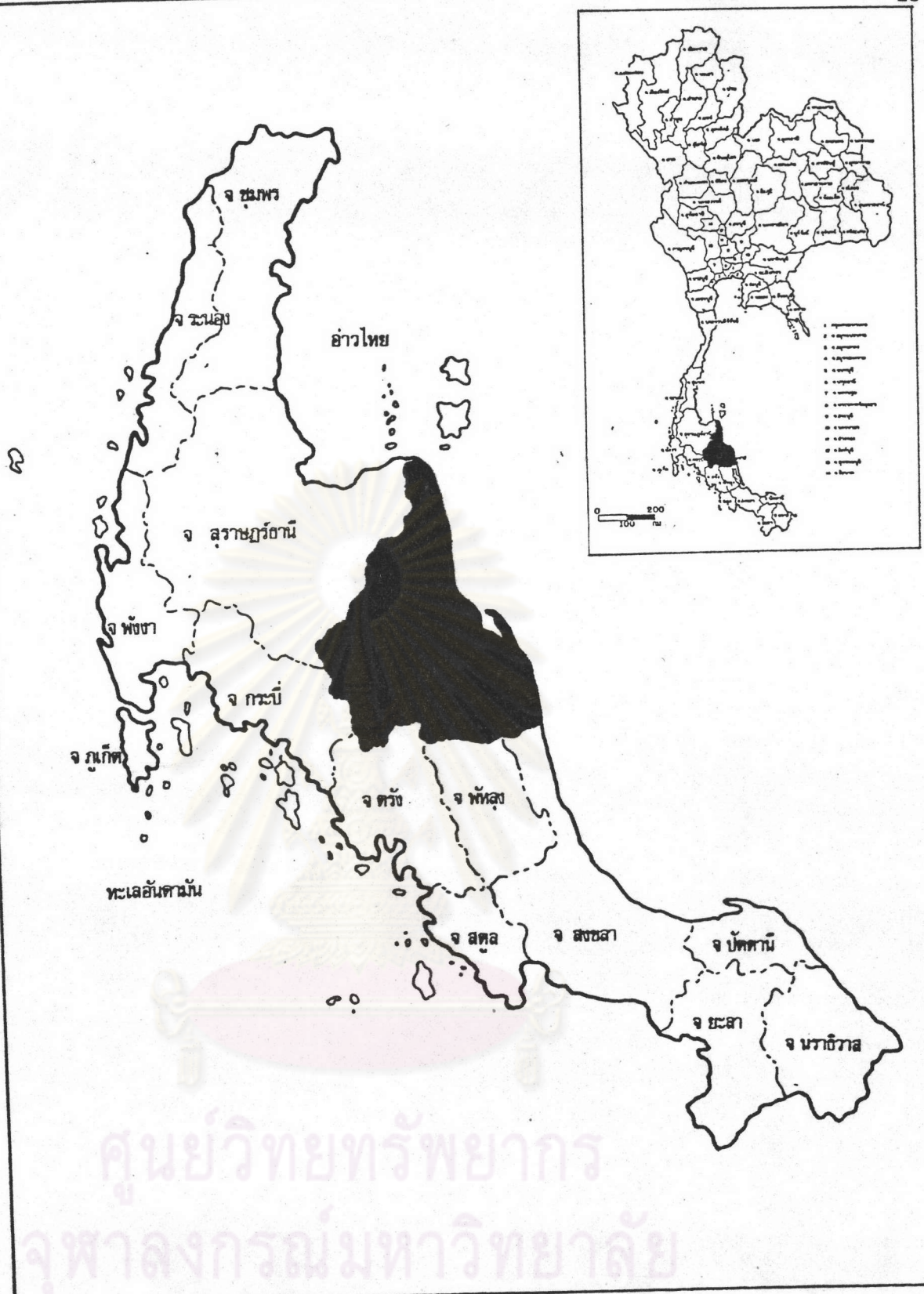
3.1.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 10,211.492 ตร.กม. หรือร้อยละ 14.2 ของพื้นที่ภาคใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถไฟประมาณ 832 กม. ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ระหว่างละติจูดที่ $8^{\circ}-9^{\circ} 19'$ เหนือ และลองจิจูดที่ $99^{\circ}-15^{\circ}-100^{\circ} 05'$ ตะวันออก ตั้งอยู่ประมาณตอนกลางด้านตะวันออกของดินแดนภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอื่นดังนี้ (แผนที่ที่ 3.1)

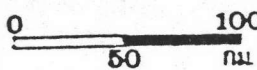
ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอบ้านดอน โดยมีอำเภอขนอมเป็นอำเภอที่ตั้งอยู่เหนือสุด
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา อำเภอควนขนุนจังหวัดพัทลุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง และอำเภอทุ่งสงเป็นอำเภอที่มีอาณาเขตด้านทิศใต้
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทย โดยมีฝั่งทะเลยาวประมาณ 225 กม.
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดกระบี่

3.1.1.2 เขตการปกครอง

การปกครองของจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 16 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 151 ตำบล และ 1,181 หมู่บ้าน และการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>แสดง ที่ตั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช ในแผนที่</p> <p>ที่มา :</p>	<p>แผนที่ ที่ 3.1</p> <p>มาตราส่วน</p>
---	--

ข้อมูลของภาคกลางในคำบรรยายหัวข้อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชและเทศบาลเมืองปากนัง เทศบาลตำบล 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลปากแพรก สุขาภิบาล 18 แห่ง ได้แก่ สุขาภิบาลปากนคร, ท่าแพ, บางจาก, ฉวาง, ไม้เรียง, วันดี, ชะอวด, เชียงใหญ่, ท่าศาลา, ร่อนพิบูลย์, ลานสกา, สิชล, ขนอม, นาซอน, ท่ายาง, หัวไทร และสุขาภิบาลนิปูน

3.1.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างไปตามลักษณะของเทือกเขานครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นเทือกเขาที่มีความยาวตามแนวยาวของคาบสมุทร เป็นผลให้ลักษณะทางภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

- ก. บริเวณเทือกเขาตอนกลาง
- ข. บริเวณที่ราบชายฝั่งตะวันออก
- ค. บริเวณที่ราบด้านตะวันตก

ก. บริเวณเทือกเขาตอนกลาง ได้แก่บริเวณเทือกเขานครศรีธรรมราช มีอาณาเขตตั้งแต่ตอนเหนือของจังหวัดลงไปถึงตอนใต้สุด บริเวณพื้นที่ของอำเภอที่อยู่ในเขตเทือกเขาตอนกลาง ได้แก่ อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง อำเภอลานสกา อำเภอพรหมคีรี อำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอชะอวด ในเขตเทือกเขานี้มีภูเขาสูง ๆ ในจังหวัด คือ เขาลวง ซึ่งสูงประมาณ 1,835 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

นอกจากนี้เทือกเขาดังกล่าวยังเป็นเส้นแบ่งเขตอำเภอระหว่างอำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง กับอำเภอชะอวด อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอลานสกา อำเภอเมือง อำเภอพรหมคีรี อำเภอท่าศาลา และเป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชกับอำเภอบ้านนาสาร อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีอีกด้วย

ข. บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันออก ได้แก่ บริเวณตัดจากบริเวณเทือกเขาตอนกลางไปทางตะวันออกถึงฝั่งทะเลอ่าวไทย อาจแยกพิจารณาได้เป็น 2 ตอน คือ ตั้งแต่อำเภอเมืองลงไปทางใต้ เป็นที่ราบที่มีความกว้างจากบริเวณเทือกเขาตอนกลางไป

ถึงชายฝั่งทะเลระยะทางประมาณ 95 กม. มีแม่น้ำลำคลองที่มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตอนกลาง ไหลลงสู่อ่างไทยหลายสาย นับเป็นที่ราบซึ่งมีค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัด

อีกบริเวณหนึ่ง คือ ตั้งแต่อำเภอท่าศาลาขึ้นไปทางเหนือ เป็นบริเวณชายฝั่งแคบ ๆ ไม่เกิน 15 กม. อำเภอที่อยู่ในเขตที่ราบด้านนี้ คือ อำเภอขนอม อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร และอำเภอชะอวด

ค. บริเวณที่ราบด้านตะวันตก ได้แก่ บริเวณที่ราบระหว่าง เทือกเขาานครศรีธรรมราช และเทือกเขาภูเก็ต จึงมีลักษณะเป็นเนินเขาอยู่เป็นแห่ง ๆ อำเภอที่อยู่บริเวณที่ราบด้านนี้ คือ อำเภอพิปูน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอฉวาง อำเภอนาบอน และอำเภอทุ่งสง

3.1.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภูมิอากาศของจังหวัดนครศรีธรรมราช เช่น การมีที่ตั้งใกล้เคียงเส้นศูนย์สูตร การตั้งอยู่ในคาบสมุทร ซึ่งมีเทือกเขาานครศรีธรรมราชเป็นแกนกลาง และการที่มีทิศทางลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ระยะหนึ่ง กับทิศทางลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระยะหนึ่ง นับเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อภูมิอากาศ

จากการแบ่งเขตภูมิประเทศของประเทศไทยตามแบบของ คอบเปน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะภูมิอากาศแบบป่าปนเมืองร้อนส่วนหนึ่ง และลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมร้อนอีกส่วนหนึ่ง ลักษณะภูมิอากาศทั้งสองแบบทำให้มีอุณหภูมิสูงสุดตลอดทั้งปี และมีฝนตกชุก อุณหภูมิเฉลี่ยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประมาณ 26°C

ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ 2,568.5 มม. ซึ่งสูงกว่าปริมาณฝนเฉลี่ยของภาคใต้ คือ 2,423.1 มม. อิทธิพลสำคัญที่ทำให้ฝนตก คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดมากในราวเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม พื้นที่ด้านตะวันตกของเทือกเขาจะมีฝนตกมากกว่าด้านตะวันออก แต่เมื่อถึงมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ คือในเดือน พฤศจิกายน-มกราคม ฝนมากบริเวณพื้นที่ด้านตะวันออกของเทือกเขา

อย่างไรก็ตาม นายหมุนหรือตีเปรสชันที่มีอิทธิพลให้ฝนตกช่วงต่อจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ คือ ช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม มากเป็นพิเศษในบางปี ซึ่งก่อให้เกิด

เกิดวาตภัยและอุทกภัยอันร้ายแรง เช่นในปี พ.ศ. 2505 มกราคม 2518 และล่าสุดในเดือน พฤศจิกายน 2531

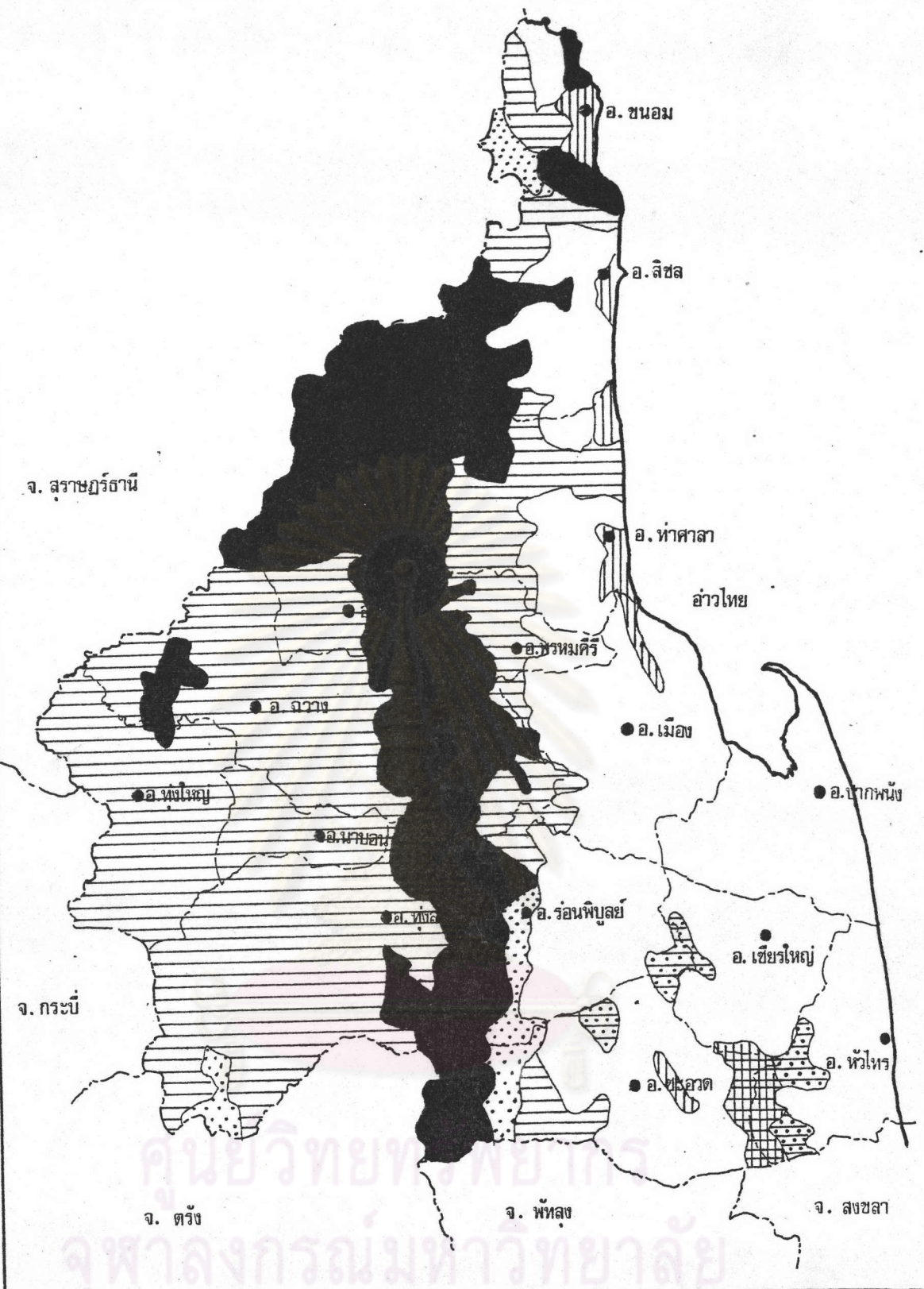
3.1.1.5 ลักษณะทางธรณีวิทยาและทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้ มีลักษณะการเกิดทางธรณีวิทยา จากการยกตัวของท้องทะเล ลักษณะทางธรณีของพื้นที่ประกอบด้วย หินแกรนิต และแกรโนไดออไรต์ หินชุดกาญจนบุรี หินชุดภูกระดึง หินชุดตะรุเตา หินชุดทุ่งสง และราชบุรี นอกจากนี้เป็นตะกอนทรายและดินในบริเวณที่ราบ หาดทราย และหินทราย หนาบชายฝั่งทะเลมีแนวสันทราย (Sand Ridge) ปรากฏอยู่ ความสูงเฉลี่ยจากระดับน้ำทะเลปานกลางไม่เกิน 10 เมตร

ก. ดิน

พื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา แบ่งตามลักษณะกลุ่มดินตามประเภทของ great group ได้เป็น 7 กลุ่ม

- กลุ่มดินพื้นที่ดินเค็มชายฝั่งทะเล ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่ของจังหวัด
- กลุ่มดินภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
- ภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
- กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 30 ของจังหวัด
- กลุ่มดินทราย ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 5 ของจังหวัด
- กลุ่มดินตื้น ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 5 ของจังหวัด
- กลุ่มดินที่มีสภาพเป็นกรด ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 5 ของจังหวัด

แสดง	ลักษณะดิน
สัญลักษณ์	
	ดินทราย
	ดินเหนียว
	ดินนา
	ดินตื้น
	ภูเขา
	ดินเค็มชายฝั่งทะเล
	ดินสภาพเป็นกรด

ที่มา : สอนง. เศรษฐกิจการเกษตร

แผนที่ที่ 3.2

มาตราส่วน
0 5 10 15 20กม.

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอู่ต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ข. แหล่งน้ำ

1. แหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบด้วย แม่น้ำลำคลอง
หนอง และบึงธรรมชาติ ดังนี้

- แม่น้ำปากพอง เกิดจากเทือกเขาบรรทัดไหล
ผ่านอำเภอชะอวด เขียวใหญ่ ไหลมารวมกันที่อำเภอปากพองไหลลงสู่อ่าวไทย
- แม่น้ำหลวง เป็นสายย่อยมาจากแม่น้ำตาปีไหล
ผ่านอำเภอพิปูน ฉวางและอำเภอทุ่งใหญ่ ไหลลงสู่ทะเลที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ลุ่มน้ำตรังตอนบน ไหลผ่านอำเภอทุ่งสงและ
กิ่งอำเภอบางขัน
- ลุ่มน้ำตาปีตอนบน ไหลผ่านเขตอำเภอนาบอน
ฉวาง และพิปูน
- ลำธารปากพูน ไหลผ่านอำเภอพรหมคีรี
อำเภอเมือง และไหลลงสู่อ่าวไทย
- ลุ่มน้ำคลองสังข์ ไหลผ่านอำเภอทุ่งใหญ่
- ลุ่มน้ำคลองกลาย ต้นน้ำอยู่เทือกเขา
นครศรีธรรมราช ไหลผ่านอำเภอท่าศาลา

2. แหล่งน้ำชลประทาน ได้แก่ แหล่งน้ำชลประทาน
ขนาดใหญ่ กลางและขนาดเล็กดังนี้ คือ

- ขนาดใหญ่และกลาง มีทั้งสิ้น 17 โครงการ
มีพื้นที่โครงการรวมทั้งสิ้น 626,700 ไร่
- ขนาดเล็ก แหล่งน้ำขนาดเล็ก ได้แก่
โครงการประเภทฝายน้ำล้น อ่างเก็บน้ำและคลองส่งน้ำ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีฝายน้ำล้น
ทั้งหมด 43 โครงการ อ่างเก็บน้ำทั้งหมด 6 โครงการ และคลองส่งน้ำ 14 สาย สระเก็บน้ำ
204 สระ

3. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า มีทั้งสิ้น 8 สถานี ครอบคลุม
พื้นที่ส่งน้ำทั้งหมด 5,520 ไร่

4. สถานีน้ำใต้ดิน พื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราชมี
สถานีน้ำใต้ดิน 4 ประเภท คือ

แกลลอน/นาทิจ) โดยทั่วไปน้ำมีคุณภาพดี

- สภาพน้ำใต้ดินให้ปริมาณน้ำน้อย (20-100

แกลลอน/นาทิจ) แต่น้ำมีคุณภาพต่ำครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอทุ่งสง ฉวาง ฆิปูน ร่อนพิบูลย์ ทุ่งใหญ่ และลานสะกา

- สภาพน้ำใต้ดินให้ปริมาณน้ำน้อย (20-100

(100-500 แกลลอน/นาทิจ) โดยทั่วไปน้ำมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่มีตะกอนเจือปน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเชียรใหญ่ ปากพนัง ท่าศาลา และอำเภอเมือง

- สภาพน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำปานกลาง

4. สภาพน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำมาก (เกิน 500 แกลลอน/ต่อนาทิจ) โดยทั่วไปมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่น้ำใต้ดินเค็มและมีแร่เหล็กเจือปน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองและท่าศาลา

ค. แร่ธาตุ

แร่ธาตุที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่

- แร่จุลแพรม ซึ่งพบมากในอำเภอฉวาง ท่าศาลา

ทุ่งใหญ่ ฆิปูน ทุ่งสง ร่อนพิบูลย์

- แร่ดีบุก พบมากในอำเภอร่อนพิบูลย์ ลานสะกา

ฉวาง สีชล ทุ่งใหญ่ ทุ่งสง

- แร่พลวง พบมากในอำเภอชะอวด ทุ่งใหญ่ ทุ่งสง

- แร่เหล็ก พบมากในอำเภอท่าศาลา

- แร่ยิบซั่ม พบมากในอำเภอทุ่งใหญ่

- แร่แบไรท์ พบมากในอำเภอทุ่งสง พรหมคีรี

ร่อนพิบูลย์ ลานสะกา ฉวาง ฆิปูน

ง. ป่าไม้

เนื้อที่ป่าไม้ของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ประมาณ 914,262 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 14.71 ของพื้นที่จังหวัด มีลักษณะเป็นป่าดงดิบมีความชื้นสูง แบ่งเป็น ป่าภูเขา ป่าเนินเขา ป่าที่ราบ ป่าชายเลน สภาพของป่าส่วนใหญ่ยังมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ มีจำนวนป่าสงวนแห่งชาติ 68 แห่ง มีไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ยาง ไม้ตะเคียน ไม้หลุมพอง

ไม้จำปา และไม้หวาย และมีราษฎรได้บุกเบิกป่าสงวนบางส่วน และใช้เป็นที่ทำกิน และทาง
ราชการได้ประกาศให้ราษฎรเข้ามีสิทธิทำชั่วคราวบ้างแล้ว

3.1.1.6 การท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถแบ่งออก
ได้ดังนี้

- ก. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 7 แห่ง
- ข. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศาสนา

13 แห่ง

ก. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

- หาดขนอม ที่ตั้ง ตำบลขนอม อำเภอขนอม
- หาดในเพรา ที่ตั้ง อำเภอขนอม
- หาดลิซล, หาดหินรวม ที่ตั้ง หมู่ 3 ตำบลลิซล

อำเภอลิซล

- หาดสระบัว ที่ตั้ง บ้านหน้าทับ ตำบลท่าศาลา

อำเภอท่าศาลา

- แหลมตะลุมพุก ที่ตั้ง ตำบลแหลมตะลุมพุก อำเภอ

ปากพนัง

- อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่ตั้ง ครอบคลุมพื้นที่

อำเภอเมือง ลานสะกา พรหมคีรี ท่าศาลา ฉวาง นิปูน

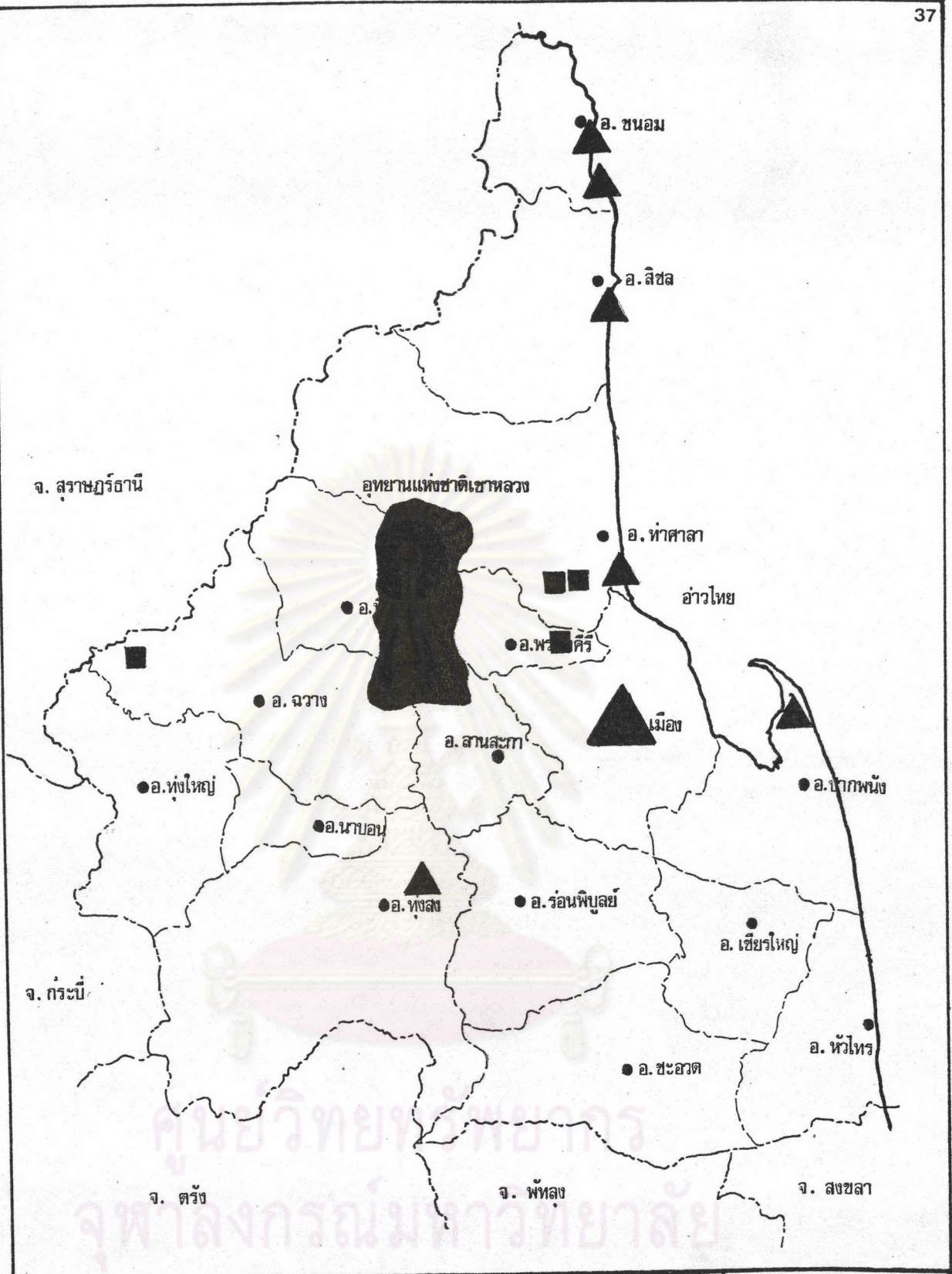
- น้ำตกโยง ที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ตำบลลำใหญ่ อำเภอทุ่งสง

ข. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศาสนา

- วัดโมคคัลลาน ที่ตั้ง ตำบลดอนคา อำเภอท่าศาลา
- หมู่บ้านปั้นหม้อ ที่ตั้ง อยู่บริเวณวัดโมคคัลลาน
- วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ที่ตั้ง ริมนนราชดำเนิน

ตำบลในเมือง เขตเทศบาลเมือง

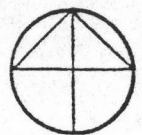
- พระเจดีย์ยักษ์ ที่ตั้ง ตำบลคลัง เขตเทศบาลเมือง

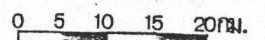
แสดง ที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยว
สัญลักษณ์

- แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม
- แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
- กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเมือง 9 แห่ง
- ที่มา : การท่องเที่ยว

แผนที่ ที่ 3.4

มาตราส่วน

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวไร่ต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

- หอพระอิศวร ที่ตั้ง ตำบลในเมือง เขตเทศบาลเมือง
- หอพระนารายณ์ ที่ตั้ง ตำบลในเมือง เขตเทศบาลเมือง
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ตั้ง

ตำบลศาลามีชัย ในเขตเทศบาล

- วัดเสมาเมือง ที่ตั้ง ตำบลในเมือง เขตเทศบาลเมือง
- สระล้างดาบศรีปราชญ์ ที่ตั้ง อยู่ในโรงเรียนกัลยาณี

ศรีธรรมราช เขตเทศบาลเมือง

- ศาลาโกหก ที่ตั้ง ริมถนนราชดำเนิน เขตเทศบาล

เมือง

- กำแพงเมือง ที่ตั้ง ในเขตเทศบาลเมืองใกล้ศาลา

โกหก

- ถ้ำทองพรรณนา ที่ตั้ง ตำบลพรรณรา อำเภอฉวาง
- วัดเขาขุนพนม ที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ

อำเภอพรหมคีรี

3.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

3.1.2.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวม

ก. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม

ในปี 2530 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีมูลค่าเท่ากับ 6,087.7 ล้านบาท (ราคาคงที่ปี 2515) โดยจำนวนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดนี้มาจากภาคเกษตรกรรม 1,891.3 ล้านบาท (31.1%) และมาจากนอกภาคเกษตรกรรม 4,195.9 ล้านบาท (68.9%) โดยจากภาคอุตสาหกรรม 1,029.8 ล้านบาท (16.9%) และจากภาคการค้าและบริการ 3,166.1 ล้านบาท (25.0%) และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละสาขาการผลิตพบว่า มูลค่าที่ทำรายได้ให้จังหวัดสูงสุด คือ การกลั่น 1,145.7 ล้านบาท (18.8%) รองลงมาได้แก่ การบริการ 917.7 ล้านบาท (15.0%) และการค้าส่งและค้าปลีก 888.6 ล้านบาท (14.6%) การลำดับ โดยมีสัดส่วนของการผลิตสาขาเกษตรกรรมและนอกสาขาเกษตรกรรมเป็น 1 : 2.2 และมีสัดส่วนของการผลิตในสาขาเกษตรกรรมอุตสาหกรรมและสาขาบริการ เป็น 1.8 : 1 : 3.1

ข. การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม

ในช่วงปี 2524-2530 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 7.24 (ตาราง ที่ 3.4) และในระยะเวลาที่ผ่านมา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2527 คือ เท่ากับร้อยละ 11.39 และได้ลดลงอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ. 2528 เหลือเพียง 2.62

ค. โครงสร้างการผลิตรายสาขาและแนวโน้มโครงสร้างการผลิตสาขาเกษตรกรรม

ภาคเกษตรกรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นสาขาการผลิตหลักที่สำคัญต่อผลิตภัณฑ์ของจังหวัดมีส่วนร่วมในการผลิตในปี 2524 เท่ากับ 1,479.6 ล้านบาท (34.9%) และ 1,891 ล้านบาท (33.1%) ในปี พ.ศ. 2530 ในสาขานี้มีการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 4.694 ในช่วง 6 ปี ที่ผ่านมา

- สาขาสีกรรม

ในภาคเกษตรกรรมนั้น นับว่าสาขาสีกรรมเป็นสาขาที่มีความสำคัญมากที่สุดในปี 2524 มีการผลิตเท่ากับ 923.3 ล้านบาท (21.7%) และในปี พ.ศ. 2530 เท่ากับ 1,145.7 ล้านบาท (18.8%) และมีการขยายตัวระหว่างปี 2524-2530 คิดเป็นร้อยละ 4.01 สำหรับพืชเศรษฐกิจหลักได้แก่ ยางพารา ข้าว และผลไม้

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

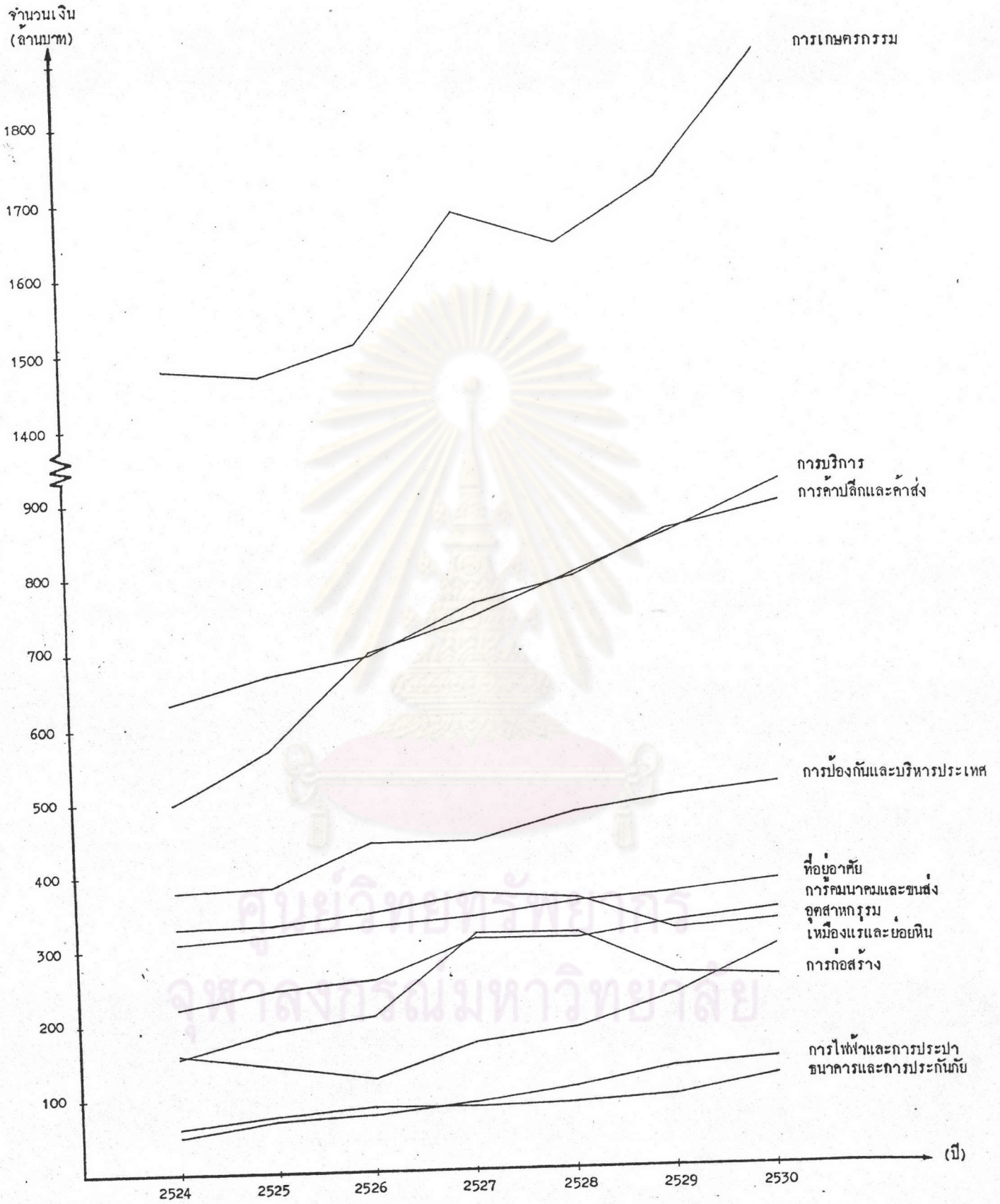
ตารางที่ 3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครศรีธรรมราช (ราคาคงที่ปี 2515)

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
1) การเกษตรกรรม	1,479.7	1,466.0	1,507.4	1,600.6	1,642.7	1,719.4	1,891.3
- กสิกรรม	923.4	890.7	967.2	1,017.7	993.6	969.4	1,145.7
- ปศุสัตว์	218.2	243.2	217.8	273.2	239.6	275.3	291.7
- ประมง	99.1	86.7	108.1	108.4	125.9	153.9	145.9
- ป่าไม้	27.7	27.1	1.1	24.0	16.2	9.5	0.4
- บริการทางการเกษตร	36.9	38.2	24.3	30.0	33.9	30.9	29.3
- การแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย	174.3	180.2	189.9	229.3	233.4	260.3	278.2
2)เหมืองแร่และย่อยหิน	164.5	135.5	127.8	169.8	191.2	232.4	297.9
3) อุตสาหกรรม	333.3	335.5	349.5	374.5	367.6	317.4	332.7
4) การก่อสร้าง	162.8	193.3	209.7	321.4	325.5	262.7	253.4
5) ไฟฟ้าและการประปา	50.0	67.8	75.7	89.6	100.9	136.9	145.9
6) การคมนาคมขนส่ง	222.3	243.1	260.9	319.1	312.7	328.4	343.9
7) การค้าปลีกและค้าส่ง	635.7	671.7	693.4	762.9	797.6	857.9	888.6
8) ธนาคารและการประกันภัย	62.7	72.2	86.5	84.9	87.9	98.5	118.3
9) ที่อยู่อาศัย	311.2	321.9	332.7	342.5	362.2	373.8	383.9
10) การป้องกันและบริหารประเทศ	380.7	383.9	443.9	443.4	480.9	502.6	513.7
11) การบริการ	499.9	569.4	698.2	740.9	804.6	845.7	917.8
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP)	4,243.1	4,431.9	4,783.8	5,328.7	5,468.8	5,675.9	6,087.7

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครศรีธรรมราช (ราคาคงที่ ปี 2515)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- สาขาการปศุสัตว์

ปศุสัตว์ที่สำคัญได้แก่ สุกร และไก่ ในปี 2524 สาขา
นี้มีส่วนช่วยในการผลิตมีอัตราการขยายตัวในช่วง 2524-2530 คิดเป็นร้อยละ 5.62

- สาขาการประมง

ประมง แต่เดิมเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทสำคัญต่อ
ภาคเกษตรกรรม แต่เนื่องจากวิกฤตการณ์น้ำมันเชื้อเพลิงระดับราคา และเหล่าทรัพยากรสัตว์
น้ำลดน้อยลง จึงทำให้ปริมาณการผลิตลดลง ในปี 2524 เท่ากับ 99.1 ล้านบาท (2.3%)
คิดเป็นการขยายตัวในช่วงเวลา 6 ปี เท่ากับ ร้อยละ 7.87 สำหรับแหล่งการประมงที่สำคัญ
ได้แก่ บริเวณอ่าวปากพนัง ตลอดจนอำเภอที่ติดชายฝั่งทะเล

- สาขาป่าไม้

ป่าไม้ของจังหวัดศรีธรรมราช ถือว่าเป็นสาขาการ
ผลิตที่มีความสำคัญน้อยที่สุด โดยในปี 2524 เท่ากับ 27.7 ล้านบาท (0.6%) และในปี 2530
ได้ลดลงเหลือเพียง 0.4 ล้านบาท โดยในช่วงเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2514-2530 การผลิต
ลดลงคิดเป็นร้อยละ 16.42 ซึ่งนับเป็นสาขาการผลิตที่นอกจากไม่มีการขยายตัวแล้วยังลดลง
อย่างมากด้วย

- สาขาบริการทางการเกษตร

เป็นสาขาที่มีการแยกขึ้นใหม่ในปี 2530 นี้เอง
โดยในปี 2524 มีการผลิตเท่ากับ 36.9 ล้านบาท (0.8%) และในปี 2530 เท่ากับ 29.2
ล้านบาท (0.5%) การผลิตลดลงคิดเป็นร้อยละ 3.48

- สาขาการแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย

เป็นสาขาที่มีการแยกขึ้นใหม่เช่นกัน โดยในปี 2524
มีการผลิตเท่ากับ 174.3 ล้านบาท (4.1%) และในปี 2530 เท่ากับ 278.1 ล้านบาท
(4.6%) คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 9.92 นับเป็นสาขาการผลิตใหม่ที่น่าสนใจ และจะมี
บทบาทต่อการเกษตรกรรมอย่างมากในอนาคต

- สาขาการค้าส่งและค้าปลีก

เป็นสาขาที่มีความสำคัญรองลงมาจากภาค
เกษตรกรรม คือ มีการผลิตคิดเป็นร้อยละ 14.9 ในปี 2524 และร้อยละ 14.6 ในปี 2530
คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 6.63 ลักษณะการค้าของจังหวัดส่วนใหญ่ เป็นการค้าขายสินค้า

ตารางที่ 3.2 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครราชสีมา ตามสาขาการผลิต

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	พ.ศ. 2524		พ.ศ. 2525		พ.ศ. 2526		พ.ศ. 2527		พ.ศ. 2528		พ.ศ. 2529		พ.ศ. 2530	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
1. เกษตรกรรม	1,479.6	34.9	1,466.0	33.1	1,507.4	31.5	1,680.5	31.5	1,642.7	30.0	1,719.3	30.3	1,891.3	31.1
- ถัสดำ	923.4	21.7	890.6	20.1	967.2	20.2	1,017.6	19.1	993.5	18.1	969.4	17.1	1,145.7	18.8
- ปลูกข้าว	218.1	5.1	243.2	5.5	217.2	4.5	273.1	5.1	239.5	4.4	275.3	4.8	291.7	4.8
- ประมง	99.1	2.3	86.6	1.9	108.1	2.2	108.3	2.0	125.9	2.3	153.9	2.7	145.9	2.4
- ป่าไม้	27.7	0.6	27.0	0.6	1.0	0.1	24.0	0.4	16.2	0.3	9.4	0.2	0.4	0.0
- บริการทางการเกษตร	36.9	0.8	38.2	0.9	24.3	0.5	30.0	0.6	33.9	0.6	30.9	0.5	29.2	0.5
- การแปรรูปสินค้าเกษตร- อย่างง่าย	174.3	4.1	180.2	4.1	189.8	3.9	229.2	4.3	233.4	4.3	260.2	4.6	278.1	4.6
2. อุตสาหกรรม	710.0	16.7	731.4	16.5	762.5	15.9	955.1	17.9	879.1	16.1	949.2	16.7	1,029.8	16.9
- เหมืองแร่และย่อยหิน	164.4	3.9	135.5	3.1	127.7	2.7	169.6	3.2	191.2	3.5	232.3	4.1	297.9	4.9
- การก่อสร้าง	333.3	7.8	335.4	7.5	349.5	7.3	374.5	7.2	367.5	6.7	317.3	5.6	332.6	5.5
- อุตสาหกรรม	162.3	3.8	193.2	4.3	209.6	4.4	321.4	6.0	320.4	5.8	262.7	4.6	253.4	4.2
- การไฟฟ้าและประปา	50.0	1.2	67.3	1.5	75.7	1.6	89.6	1.7	100.9	1.8	136.9	2.4	145.9	2.4
3. บริการ	2,112.4	49.0	2,262.1	51.0	2,515.3	52.6	2,693.8	50.5	2,845.7	52.0	3,006.5	52.9	3,166.1	52.0
- การคมนาคมขนส่ง	222.2	5.2	243.1	5.5	260.9	5.4	319.1	8.9	321.7	5.7	328.4	5.9	243.9	5.6
- การค้าส่งและค้าปลีก	635.7	14.9	671.7	15.1	693.3	14.5	762.9	14.3	797.6	14.6	857.9	15.1	888.6	14.6
- ธนาคารและการประกันภัย	62.7	1.5	72.1	1.6	86.4	1.8	84.8	1.6	87.9	1.6	98.5	1.7	118.3	1.9
- ที่อยู่อาศัย	311.2	7.3	321.9	7.3	332.6	6.9	342.5	6.4	362.1	6.6	373.6	6.6	383.9	6.3
- การบริหารและป้องกัน ประเทศ	380.7	8.9	383.9	8.6	443.9	9.3	443.6	8.3	480.9	8.8	502.5	8.8	513.7	8.4
- การบริการ	499.9	11.8	569.4	12.8	698.2	14.6	740.9	13.9	804.5	14.7	845.6	14.9	917.7	15.0
(2+3) = นอกภาคเกษตรกรรม	2,822.4	65.1	2,993.5	67.5	3,277.8	68.5	3,648.9	68.5	3,724.8	68.1	3,955.7	69.7	4,195.9	68.9
(1+2+3) มวลรวมผลิตภัณฑ์	4,243.1	100.0	4,431.9	100.0	4,783.8	100.0	5,328.7	100.0	5,468.8	100.0	5,675.9	100.0	6,087.7	100.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เกษตรภายในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งมีตลาดกลางสินค้าเกษตร
หัวอิฐ เป็นแหล่งค้าขายที่สำคัญ

- สาขาการบริหาร

เป็นสาขาที่ทวีความสำคัญมากขึ้น โดยในปี 2530
มีส่วนแบ่งการผลิต คิดเป็นร้อยละ 15 ซึ่งเป็นอันดับสองรองจากภาคเกษตรกรรม ส่วนในปี
2524 คิดเป็นร้อยละ 11.8 โดยมีการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 13.93 สำหรับการบริการที่
สำคัญ ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข และการบริการด้านกัตตการและโรงแรม

- สาขาการผลิตอื่น ๆ

สำหรับสาขาการผลิตอื่น ๆ นั้น มีการผลิตไม่มากนัก
แต่ก็มีสาขาการผลิตบางสาขาที่มีการขยายตัวสูงขึ้นมา เช่น สาขาการไฟฟ้าและประปาในช่วง
เวลาที่ผ่านมามีตั้งแต่ปี 2524-2530 มีการขยายตัวสูงถึง ร้อยละ 31.97 สาขาที่อยู่อาศัยก็มี
การขยายตัวสูงเช่นกัน คือ ร้อยละ 30.67

- รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร

แม้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราช จะมีค่าผลิตภัณฑ์
มวลรวมสูงเป็นที่ 2 ของภาคก็ตาม แต่เนื่องจากมีจำนวนประชากรสูงมาก จึงทำค่ารายได้
เฉลี่ยต่อหัวประชากรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ โดยมีค่าเท่ากับ 11.695 บาท/
คน ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 12 ของภาคใต้ โดยมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปีคิดเป็น 7.79% ซึ่งสูงกว่า
อัตราการเพิ่มเฉลี่ยของภาคใต้ และของประเทศ ซึ่งเท่ากับ 5.01% และ 7.43% ตามลำดับ
(ตารางที่ 3.5)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่าง
ปี 2524-2530

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	ปี พ.ศ. 2524	ปี พ.ศ. 2530	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
1. เกษตรกรรม	1,479.6	1,891.3	4.64
- กสิกรรม	923.3	1,145.7	4.01
- ปศุสัตว์	218.1	291.7	5.62
- ประมง	99.1	145.9	7.87
- ป่าไม้	27.7	0.4	-16.42
- บริการทางการเกษตร	36.9	29.2	-3.48
- แปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย	174.9	278.1	9.92
2. เหมืองแร่และขุดหิน	164.4	297.9	13.53
3. การก่อสร้าง	333.3	332.6	-0.04
4. อุตสาหกรรม	162.3	253.4	9.35
5. การไฟฟ้าและประปา	50.0	145.9	31.97
6. การคมนาคมขนส่ง	222.2	343.9	9.13
7. การค้าส่งและค้าปลีก	635.7	888.6	6.63
8. ธนาคารและการประกันภัย	62.7	118.6	14.86
9. ที่อยู่อาศัย	311.2	883.9	30.67
10. การบริหารและป้องกันประเทศ	380.9	513.7	5.82
11. การบริการ	499.9	917.7	13.93
(1+2+3) = มวลรวมผลิตภัณฑ์	4,243.1	6,087.7	7.24

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3.4 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อหัวของจังหวัดในภาคใต้ ปี 2524 และปี 2530

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	ปี (พ.ศ.)		อัตราการเพิ่ม (%)
	2524	2530	
ระนอง	52,201	36,926	-4.88
ภูเก็ต	40,100	34,900	-2.16
พังงา	49,902	31,562	-6.12
กระบี่	10,318	21,374	17.86
สตูล	13,252	21,349	10.18
ชุมพร	13,923	20,914	8.37
สุราษฎร์ธานี	13,876	20,773	8.28
สงขลา	13,969	20,100	7.31
ตรัง	13,773	16,534	3.34
นราธิวาส	9,488	14,345	8.53
ปัตตานี	7,980	11,672	7.71
นครศรีธรรมราช	7,944	11,659	7.39
พัทลุง	8,464	11,561	6.10
ยะลา	12,821	17,936	6.65
ภาคใต้	13,460	17,506	5.01
ทั้งประเทศ	15,925	23,021	7.43

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.1.2.2 ความสำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราชในเรื่อง ผลผลิตทางการเกษตร

การเกษตร

จากตารางที่ 3.5 และตารางที่ 3.6 แสดงให้เห็นพื้นที่ที่ใช้ในการเกษตรรวมทั้งผลผลิตทางการเกษตร และรายได้จากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในสาขาการเกษตรจะเห็นได้ว่า

ในส่วนพื้นที่ทางการเกษตรนั้น จังหวัด นครศรีธรรมราชมีมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 3,341,736 ไร่ อันดับที่สอง ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2,025,784 ไร่ และอันดับสาม ได้แก่ จังหวัดสงขลามีสี่ล้าน 1,935,576 ไร่

สำหรับผลผลิตทางการเกษตรนั้น พอจะจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

ก. พืชไร่ อันได้แก่ ข้าว ข้าวโพด และถั่ว

ข. พืชผัก ได้แก่ ผักใบทุกชนิด รวมทั้ง พริก ผักทอง

แตงกวา เป็นต้น

ค. ไม้ผลและไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

มะพร้าว รวมทั้งผลไม้ทุกชนิด

จากตารางที่ 3.7 แสดงให้เห็นผลผลิตทางการเกษตรใน

แต่ละประเภทซึ่งปรากฏว่า

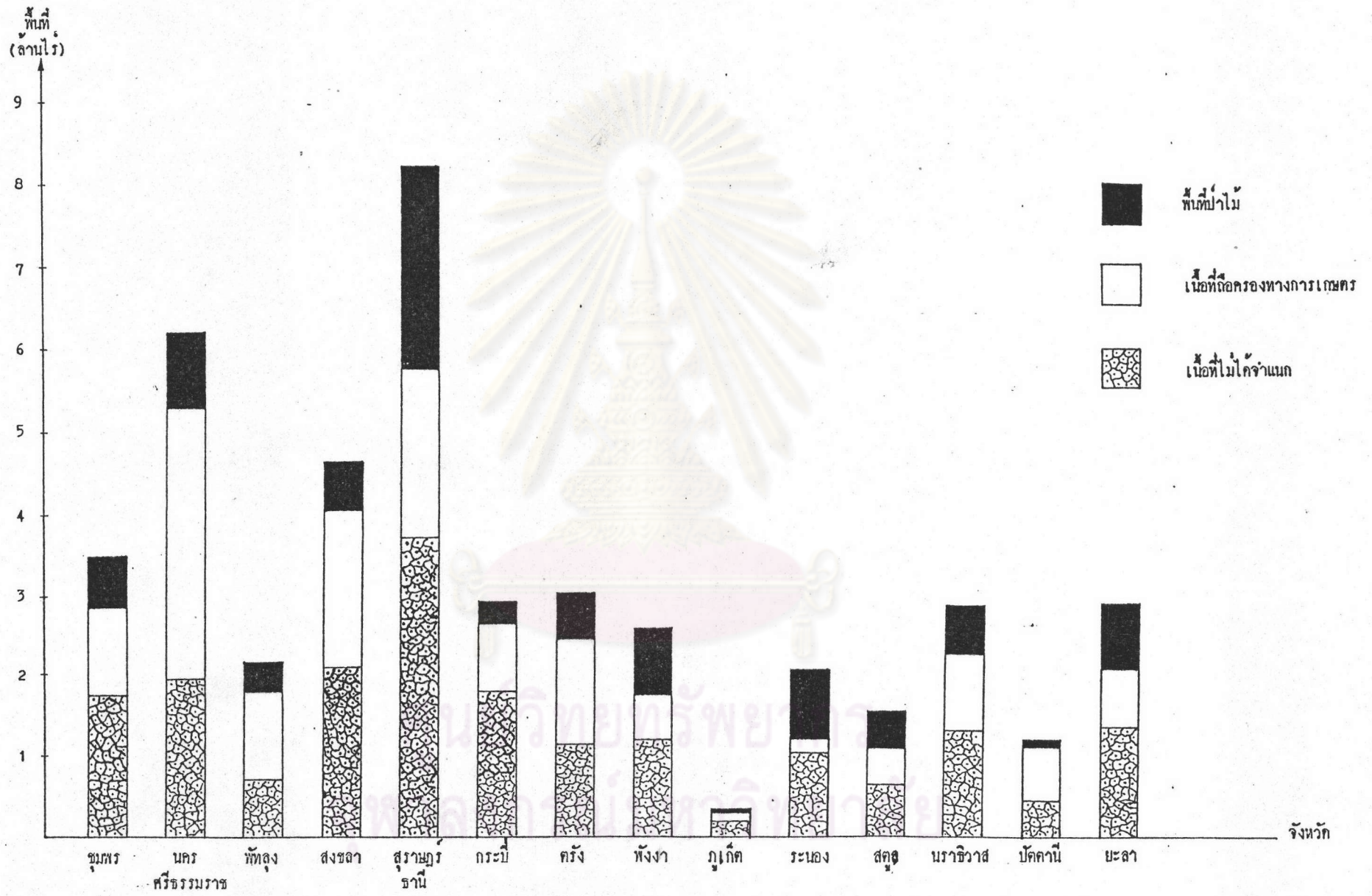
- พืชไร่ จังหวัดที่มีผลผลิตสูงที่สุดได้แก่ จังหวัด

นครศรีธรรมราช 265,237 ตัน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นข้าวถึง 263,063 ตัน ซึ่งเป็นผลจากการที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่นา สูงถึง 1,498,955 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่นามากเป็นอันดับหนึ่งของภาค โดยคิดเป็น 30.48% ของพื้นที่นาของภาคใต้ คิดเป็นผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 0.17 ตัน/ไร่

จังหวัดที่มี ผลผลิตพืชไร่อันดับรองลงมาได้แก่ จังหวัดนัทลุง 182,628 ตัน โดยส่วนใหญ่เป็นผลผลิตจากข้าวนาปี 180,708 ตัน และมีพื้นที่นา 585,999 ไร่ เป็นอันดับสามรองจากสงขลา โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 0.31 ตัน/ไร่

และจังหวัดที่มี ผลผลิตพืชไร่เป็นอันดับสาม ได้แก่จังหวัดสงขลา 123,913 ตัน ซึ่งเป็นข้าวนาปีถึง 123,913 ตัน โดยที่มีพื้นที่นา 700,283 ไร่ แม้ว่าจังหวัดสงขลาจะมีพื้นที่นาสูงกว่าจังหวัดนัทลุง แต่กลับมีผลผลิตต่ำกว่า จังหวัดสงขลา มีผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 0.17 ตัน/ไร่

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงการใช้ที่ดินรายจังหวัดทางภาคใต้ ปี 29/30

ที่มา : สถิติการเกษตรประเทศไทย ปีเพาะปลูกที่ 29/30 ; ศูนย์สถิติการเกษตร ; สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- ไม้ผลและไม้ยืนต้น

จังหวัดที่มีผลผลิตประเภทนี้สูงสุดในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร 569,259 ตัน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผลผลิตจากปาล์มน้ำมัน 116,939 ตัน และจากมะพร้าวถึง 310,336 ตัน ซึ่งผลผลิตจากมะพร้าวนี้เองเป็นผลทำให้ผลผลิตรวมของจังหวัดชุมพรในประเภทไม้ผล และไม้ยืนต้นมีจำนวนมาก จังหวัดชุมพรมีพื้นที่ในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น 704,975 ไร่ นับเป็นอันดับที่ 5 ในภาคใต้ รองจาก นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา และตรัง การที่จังหวัดชุมพรมีผลผลิตรวมทางด้านไม้ผลและไม้ยืนต้น สูงมากนั้น อาจเป็นเพราะผลผลิตส่วนใหญ่ ของจังหวัด คือ มะพร้าว ซึ่งมีน้ำหนักมากเมื่อเทียบกับผลผลิตอื่น ๆ จึงทำให้ผลผลิตรวมเมื่อวัดเป็นน้ำหนักมีจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่งของภาค จังหวัดชุมพรมีผลผลิตต่อไร่ของไม้ผลและไม้ยืนต้น คิดเป็น 0.81 ตัน/ไร่

จังหวัดที่มีผลผลิตจากไม้ผลและไม้ยืนต้น เป็นอันดับสอง ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 555,976 ตัน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นยางพารา 119,522 ตัน ปาล์มน้ำมัน 130,300 ตัน และมะพร้าว 177,073 ตัน โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ในการเพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น 1,328,007 ไร่ คิดเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ คิดเป็น ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 0.42 ตัน/ไร่

และจังหวัดที่มีผลผลิตจากไม้ผลและไม้ยืนต้น เป็นอันดับสาม ได้แก่ จังหวัดกระบี่ 472,943 ตัน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผลผลิตจากปาล์มน้ำมันถึง 365,638 ตัน โดยจังหวัดกระบี่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น 603,662 ไร่ คิดเป็นผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 0.78 ตัน/ไร่

ส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลผลิตจากไม้ผลและไม้ยืนต้นเป็นอันดับสี่ คิดเป็น 382,583 ตัน โดยเป็นยางพารา 142,349 ตัน และมะพร้าว 105,363 ตัน โดยมีพื้นที่ในการเพาะปลูก 1,555,954 ไร่ ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ และมีผลผลิตเฉลี่ยคิดเป็น 0.24 ตัน/ไร่

- พืชผัก

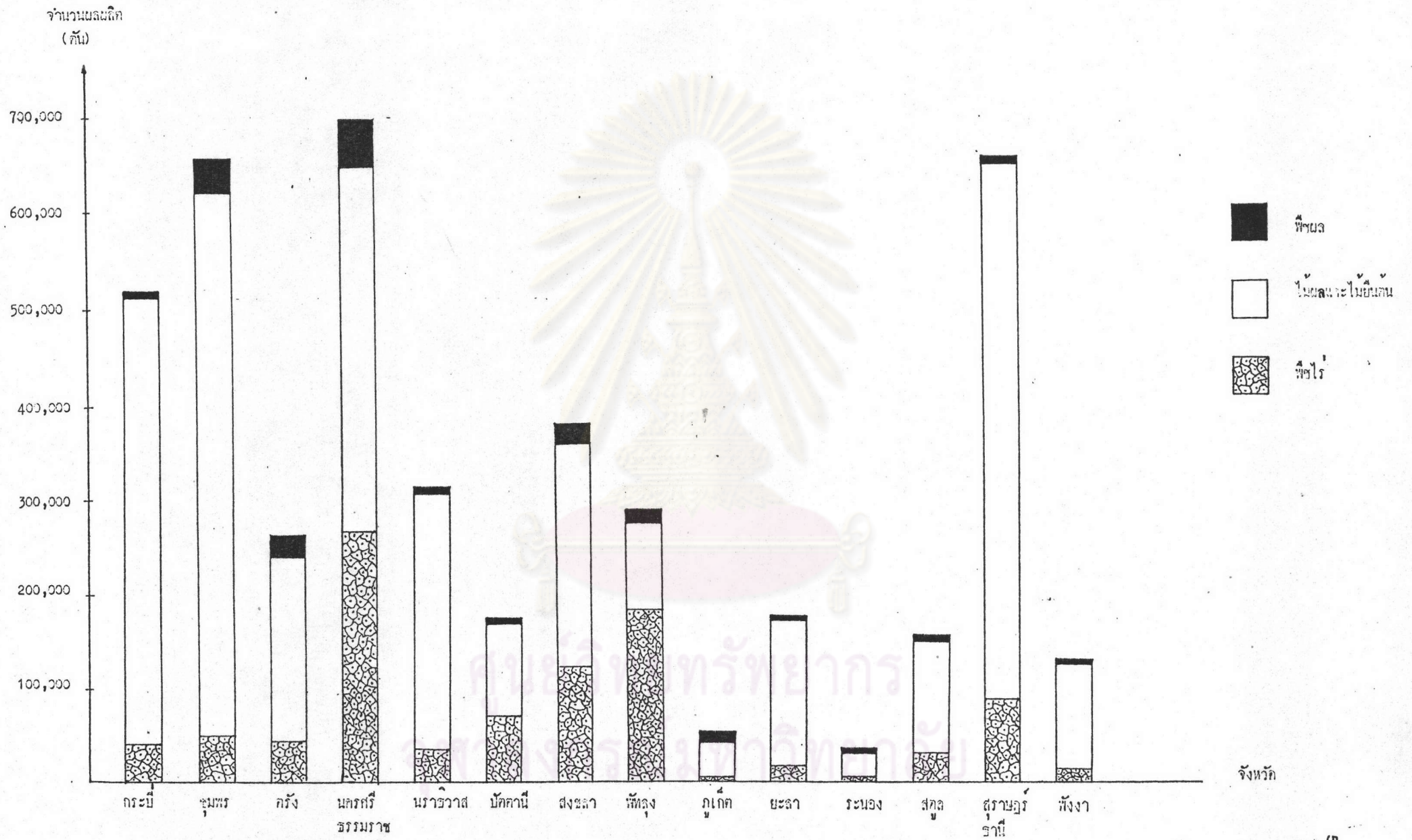
จังหวัดที่มีผลผลิตจากพืชผักสูงสุด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช 49,589 ตัน โดยคิดเป็น 26.98% ของภาคใต้ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดชุมพร 34,955 ตัน คิดเป็น 19.01% ของภาคใต้ และอันดับสามได้แก่จังหวัดสงขลา 21,699 ตัน คิดเป็น 11.80% ของภาคใต้

ตารางที่ 3.6 แสดงผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดในภาคใต้ และรายได้จากผลิตภัณฑ์ใน
สาขาการเกษตร

จังหวัด	จำนวน ผลผลิตพืชไร่ ปี 29/31 (ตัน)	จำนวน ผลผลิตไม้ผล ไม่ยืนต้น ปี 29/30 (ตัน)	จำนวน ผลผลิตพืชผัก ปี 29/30 (ตัน)	รวมผลิตผล ทางการ- เกษตร ปี 29/30 (ตัน)	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม สาขา การเกษตร ปี 2530 (ล้านบาท)
1. กระบี่	28,505	472,943	3,004	514,452	633.39
2. ชุมพร	49,603	369,259	34,955	653,817	1,175.59
3. ตรัง	41,003	200,520	20,739	262,262	619.40
4. นครศรีธรรมราช	265,237	382,582	49,589	697,408	1,145.72
5. นราธิวาส	35,487	271,991	6,389	313,867	867.08
6. ปัตตานี	70,322	99,728	4,901	174,951	259.25
7. สงขลา	123,913	233,115	21,699	378,727	323.98
8. พัทลุง	182,628	91,335	12,528	286,491	469.96
9. ภูเก็ต	2,354	40,988	9,456	52,789	90.16
10. ยะลา	15,966	157,187	1,031	174,184	493.61
11. ระนอง	3,397	29,790	2,875	36,062	56.09
12. สตูล	30,043	121,520	3,467	155,030	254.88
13. สุราษฎร์ธานี	87,668	555,976	9,025	652,664	1,105.82
14. พังงา	13,137	113,892	4,137	131,166	361.32
ภาคใต้	959,249	3,340,910	183,795	4,483,870	8,356.27

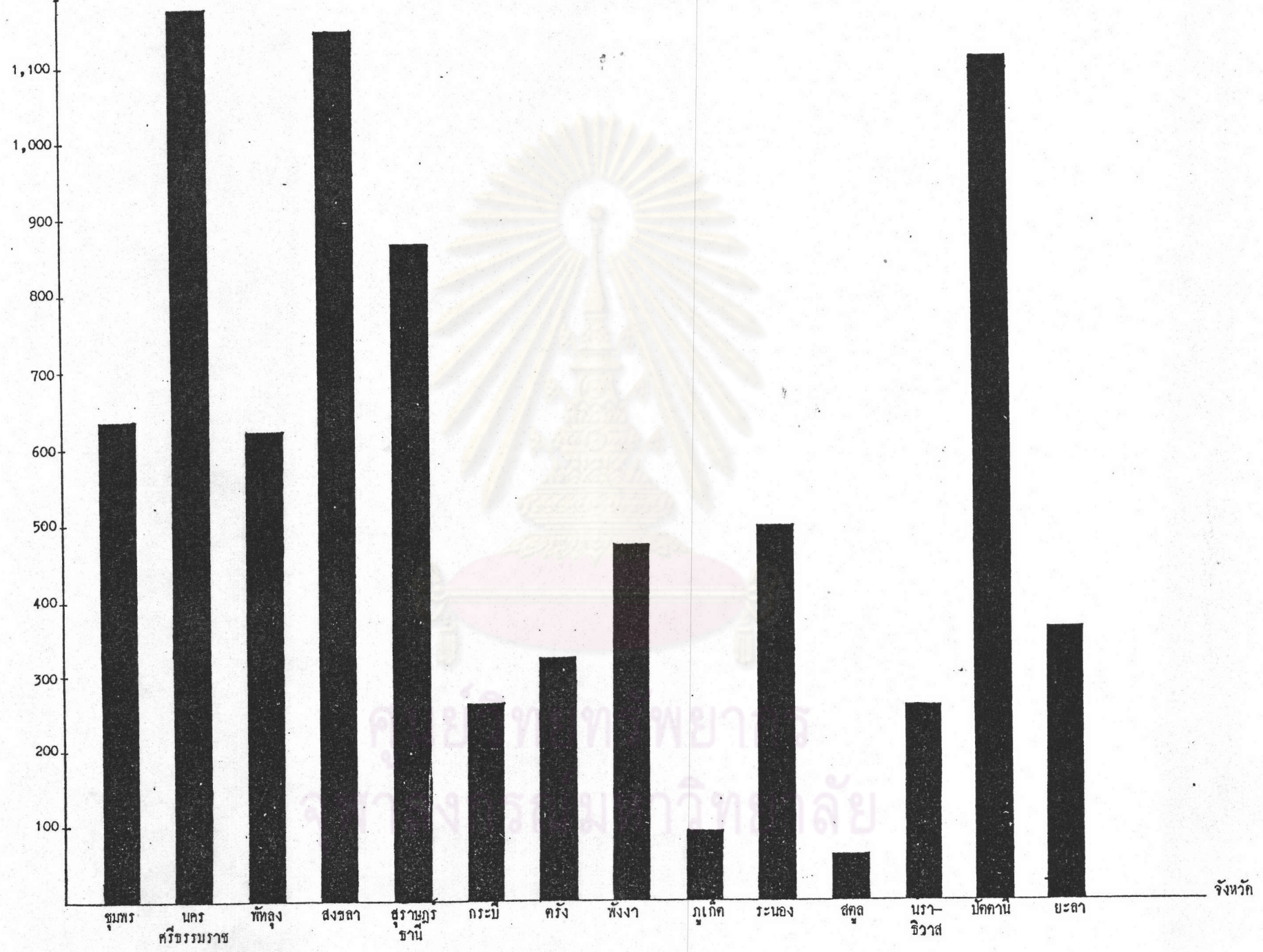
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แผนภูมิที่ 3.3 แสดงผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดภาคใต้

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รายได้
(ล้านบาท)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วดังต้น แสดงให้เห็นถึง ผลผลิตทางด้านเกษตรกรรมของพืชทั้ง 3 ประเภท โดยแยกให้เห็นเป็นรายประเภท ซึ่งถ้าพิจารณาโดยรวมจะพบว่า จังหวัดที่มีผลผลิตรวมสูงที่สุดได้แก่จังหวัดนครราชสีมา 697,408 ตัน คิดเป็น 15.55% ของภาค โดยรายได้จากผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมในสาขาสิขกรรมนี้เท่ากับ 1,145.72 ล้านบาท คิดเป็น 13.71% ของภาคใต้ จังหวัดที่มีผลผลิตเป็นอันดับที่สองได้แก่ จังหวัดชุมพร 653,817 ตัน คิดเป็น 14.59% ของภาคใต้ โดยมีรายได้จากผลิตภัณฑ์นี้ เท่ากับ 1,175.59 ล้านบาท คิดเป็น 14.06% ของภาคใต้

เมื่อพิจารณาทั้ง 3 จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช ชุมพร และสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีผลิตทางการเกษตรเกณฑ์ที่สูงมากของภาค ซึ่งเมื่อคิดรวมทั้ง 3 จังหวัด มีผลผลิตเป็น 43.81% ของผลผลิตของภาคใต้ทั้งหมด เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกันพบว่า

ในส่วนพืชไร่ นั้น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีกำลังการผลิตที่สูงมาก คือ 265,237 ตัน ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นข้าว อันเป็นพืชที่เศรษฐกิจของไทยและเป็นอาหารประจำของคนไทยทุกคน ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชมีกำลังผลิตเป็นอันดับหนึ่งของภาค ส่วนจังหวัดชุมพรและสุราษฎร์ธานีนั้นผลิตได้เพียง 49,603 ตัน และ 87,668 ตัน ตามลำดับ ซึ่งผลผลิตจากพืชไร่ของทั้ง 2 จังหวัดนี้ ส่วนใหญ่ก็เป็นข้าวเช่นเดียวกัน

สำหรับไม้ผลและไม้ยืนต้นนั้น แม้จังหวัดนครศรีธรรมราชจะมีกำลังการผลิตเพียง 382,582 ตัน ซึ่งจัดเป็นอันดับ 4 ของภาค โดยที่มี จังหวัดชุมพร และสุราษฎร์ธานี มีกำลังการผลิตในส่วนนี้เป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ โดยผลิตได้ 569,259 ตัน ก็ตาม แต่ถ้าจะพิจารณาเฉพาะผลผลิตที่ใช้ในการบริโภคในชีวิตประจำวัน โดยหักผลผลิตที่ใช้ในการบริโภคไม่ได้ออกไปจากจำนวนนี้คือ ยางพารา มัน ปาล์ม น้ำมัน กาแฟ รวมทั้งมะม่วงหิมพานต์ ซึ่งแม้ว่าจะบริโภคได้ก็ตาม แต่โดยส่วนมากการผลิตจะเพื่ออุตสาหกรรมมากกว่านำมาบริโภคโดยตรง

จะพบว่าเมื่อตัดผลผลิตที่กล่าวข้างต้นผลิตภัณฑ์จากไม้ผล และไม้ยืนต้นของทั้ง 3 จังหวัดเป็นดังนี้

จังหวัดชุมพร	108,881	ตัน
จังหวัดนครศรีธรรมราช	126,370	ตัน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	124,893	ตัน

และในส่วนพืชผักก็เช่นกัน จังหวัดนครศรีธรรมราชก็มี กำลังการผลิตสูงเป็นอันดับหนึ่งของภาคคือ 49,589 ตัน โดยจังหวัดชุมพร และ จังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้น ผลิตได้เพียง 34,955 ตัน และ 9,025 ตัน

เมื่อพิจารณาจากผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดทั้ง 3 แล้วจะพบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลผลิตทางการเกษตรที่ใช้ในการบริโภคในชีวิตประจำวัน เช่น ข้าว ผักและผลไม้ สูงที่สุดซึ่งก็นับเป็นจำนวนมากที่สุดในภาคใต้ด้วย และปรากฏว่าบริเวณที่มีผลผลิตทางการเกษตรสำหรับบริโภคจำนวนมากอยู่บริเวณภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช

จากการที่ จังหวัดทางภาคใต้ตอนล่างมีผลผลิตทางการเกษตรน้อย โดยพิจารณาจากผลผลิตทางการเกษตรรวมจากพืชทั้ง 3 ประเภทรวมทั้งผลิตภัณฑ่มวลรวมในสาขากรรมมีจำนวนน้อย ย่อมจะมีความต้องการในการซื้อสินค้าทางการเกษตรเพื่อใช้ในการบริโภคในชีวิตประจำวัน รวมทั้งบางจังหวัดถึงแม้จะมีการผลิตที่อยู่ในระดับสูงหรือปานกลาง แต่ขาดแคลนสินค้าบางชนิด จึงจำเป็นต้องหาซื้อจากแหล่งผลิต อันอยู่ไม่ไกลเพื่อลดภาระจากค่าเดินทาง

ดังนั้น ภาคใต้ตอนบน อันได้แก่จังหวัดทั้ง 3 ที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นแหล่งที่เหมาะสมในการเป็นที่ขายสินค้าเกษตร แต่เมื่อพิจารณาพบว่า จังหวัดชุมพร แม้จะมีผลผลิตอยู่ในเกณฑ์สูง แต่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานครมากกว่าจังหวัดทางภาคใต้ตอนล่าง สินค้าเกษตรจากจังหวัดชุมพรจึงถูกส่งมาให้กับกรุงเทพมหานครเสียมากกว่า ส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้น เมื่อพิจารณาจากระยะทางแล้วมีระยะห่างจากภาคใต้ตอนล่างค่อนข้างมากทำให้ไม่สะดวกในการที่จะ เป็นแหล่งศูนย์กลางในการขายสินค้าเกษตร

เมื่อเป็นเช่นนี้ จุดแห่งความพอดีจึงตกอยู่ที่จังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งที่ผลิตสินค้าเกษตรที่ใช้ในการบริโภคมากที่สุด รวมทั้งเป็นจุดกึ่งกลางของภาคใต้ด้วย จึงน่าจะเป็นจุดศูนย์กลางในการค้าขายสินค้าเกษตรได้อย่างเหมาะสม โดยมีอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเป็น hinterland สำคัญของศูนย์กลางนี้

นอกจากนี้ ถ้าพิจารณาถึง จำนวนประชากรที่มีมากเป็นอันดับหนึ่งของภาค ย่อมทำให้เห็นว่าความต้องการในการบริโภคสินค้าเกษตรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ย่อมต้องมีมาก ดังนั้น การที่จังหวัดนครศรีธรรมราชจะมีศูนย์กลางในการซื้อขายสินค้าเกษตรประเภทนี้ จึงควรจะอยู่ได้ แม้เพียงขายให้คนภายในจังหวัดบริโภค

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น พอจะสรุปความ

เหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางการซื้อขายสินค้าเกษตรของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดังนี้

1. จำนวนผลผลิต ซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรสำหรับบริโภค ซึ่งมีมากเป็นอันดับหนึ่งของภาค ประกอบทั้งมีหลายชนิดหลายประเภท จากที่แสดงให้เห็นในตารางแสดงพืชผัก พืชไร่ และไม้ยืนต้นเป็นรายชนิดแล้ว
2. ที่ตั้งซึ่งเป็นบริเวณกึ่งกลางของภาคใต้ ทำให้บริเวณที่มีผลผลิตทางการเกษตรน้อย คือ ทางภาคใต้ตอนล่างสามารถมาซื้อสินค้านี้ได้ ซึ่งนอกจากจะซื้อแล้ว ยังสามารถนำสินค้าที่เป็นสินค้าเด่นของจังหวัดตนมาขาย ณ ศูนย์กลางนี้ด้วย โดยจะมีคนจากจังหวัดอื่นนำสินค้าของจังหวัดตนมาทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนเช่นกัน
3. จำนวนประชากร ซึ่งเป็นผู้บริโภค อันมีจำนวนมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ศูนย์กลางนี้สามารถที่จะอยู่ได้โดยความต้องการบริโภคภายในจังหวัดเอง แม้จะไม่ได้เป็นศูนย์กลางซื้อขายในระดับภาค

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความสามารถที่จะเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยน สินค้าเกษตรในระดับภาคใต้ ด้วยความเหมาะสมทั้ง 3 ประการ

3.1.2.3 สรุปภาวะเศรษฐกิจและการค้าของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี

2531

ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในช่วงครึ่งแรกดีกว่าในช่วงระยะเดียวกันของปีก่อน การผลิตและการลงทุนเกือบทุกสาขายายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะสาขาการเกษตร ผลผลิตยางพารา ข้าว กาแฟ และการประมง ในช่วงที่ผ่านมา มีแนวโน้มสูงขึ้น และมีราคาสูงขึ้น

ทางด้านการลงทุน ในช่วงครึ่งปีแรกมีการขยายการลงทุนในกิจการหลายสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ส่งผลให้ราคาที่ดินชายฝั่งทะเลของอำเภอหัวไทร และปากพนัง ไหวตัวสูงขึ้นจากเดิมไร่ละ 5,000-6,000 บาท เป็น 20,000-30,000 บาท

นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในอุตสาหกรรมน้ำยางชั้น และถุ้งมียาง ตลอดจน อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ จากไม้ยางพารา และอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมงซึ่งมีการขยายตัวค่อนข้างสูง ที่อำเภอปากพนัง และขนอน

สำหรับการจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคล ในช่วงปีแรกของการเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนราย และทุนจดทะเบียน กว่าหนึ่งเท่าตัว เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน กิจกรรมที่จดทะเบียนมากได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับยางพารา และสัตว์น้ำ

ประมาณเงินหมุนเวียนในจังหวัดขยายตัวสูงขึ้นตามการขยายตัวของภาคการผลิตที่สำคัญ และตามความจำเป็นใช้เงินของธุรกิจ สาขานาการพาณิชย์ มีสภาพคล่องทางการเงินลดลง เนื่องจากการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อสูงกว่า การขยายตัวของเงินฝาก สินเชื่อ ที่มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการบริโภค สินเชื่อเพื่อการอุตสาหกรรม และสินเชื่อเพื่อการเกษตร สำหรับในช่วงครึ่งปีแรกมีกิจการได้รับส่งเสริมการลงทุน 1 ราย คือ โรงงานผลิตถุ้งมียาง ที่อำเภอนาบอน เงินลงทุน 75 ล้านบาท

สำหรับในช่วงครึ่งปีหลัง เศรษฐกิจการค้าของจังหวัดชะลอตัวลง เนื่องจากเข้าสู่ฤดูฝนและมีฝนตกหนักเป็นบางช่วง ส่งผลให้การประกอบการผลิตภาคการเกษตร เช่น ยางพารา และการประมง ตลอดจนการประกอบธุรกิจต่อเนื่อง เช่น การค้ายางแผ่นดิบ และน้ำยางสด ของพ่อค้าในท้องถิ่น กับโรงงานยางแผ่นรมควัน และโรงงานน้ำยางชั้น รวมทั้งการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในท้องถิ่นชะลอตัวลงอย่างเห็นได้ชัด ความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนในจังหวัดจึงมีแนวโน้มลดลง

ทางด้านส่งเสริมการลงทุน ในครึ่งปีหลังมีกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 4 ราย เป็นโครงการเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลทั้งสิ้น โครงการใหญ่ที่สุด อยู่ในอำเภอขนอม ใช้เงินลงทุน 30 ล้านบาท ส่วนการลงทุนเกี่ยวกับการก่อสร้างลดต่ำลง เนื่องจากระดับสินค้าวัสดุก่อสร้างไหวตัวสูงขึ้น

ส่วนการจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคล ในช่วงครึ่งปีหลังมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากภาวะฝนตกหนัก และผลจากการที่ภาวะการค้าภายในตลาดโลกอยู่ในภาวะซบเซาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบให้ธุรกิจเกี่ยวกับยางพาราที่เคยขยายตัวในช่วงครึ่งปีแรกต้องหยุดชะงัก

อย่างไรก็ตามภาวะการค้ามะพร้าวผลในช่วงนี้ค่อนข้างตึงเครียด เพราะเป็นปลายฤดูการผลิต สินค้ามีออกสู่ตลาดน้อย ในขณะที่ความต้องการของตลาดมีอยู่ในระดับสูงส่ง พอให้ระดับราคามะพร้าวผลมีราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง

และสำหรับในช่วงครึ่งหลังของปี เป็นช่วงเทศกาลผลไม้ของจังหวัด มีผลไม้ เช่น เงาะ ทุเรียน และมังคุด ส่งเข้ามาจำหน่ายที่ตลาดขายสินค้าเกษตร บริเวณบ้านหัวอิฐ ปริมาณหนาแน่น สำหรับเงาะราคาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากผลผลิตนี้มีปริมาณมากกว่าปีก่อน ส่วนมังคุดและทุเรียน ตลาดมีความต้องการสูง ราคาที่พ่อค้าเสนอจึงอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตามสินค้าที่ผลิตได้มีปริมาณลดน้อยลงกว่าปีก่อนมาก

ส่วนการระดมเงินมากในสาขาธนาคารพาณิชย์ลดลง ในขณะที่อัตราการให้สินเชื่อเพิ่มสูงขึ้น สินเชื่อที่มีการขยายตัวค่อนข้างสูง คือ สินเชื่อเพื่อการค้าปลีก และค้าส่ง

อนึ่ง ในช่วงปลายปี คือ ระหว่างวันที่ 21-26 พฤศจิกายน 2531 ได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ขึ้นในจังหวัดภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้รับความเสียหายอย่างหนัก เศรษฐกิจการค้าในสาขาต่าง ๆ ได้รับความกระทบกระเทือนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรมการค้า และการขนส่ง เนื่องจากพื้นที่เกษตรเสียหายมาก โรงงานอุตสาหกรรมถูกน้ำพัดพา การค้าและการขนส่งขาดความคล่องตัว เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก ถนนสายสำคัญถูกตัดขาดช่วงระยะหนึ่ง ราษฎรได้รับความเสียหายทั้งชีวิต และทรัพย์สิน ส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจของจังหวัด ให้ทรุดต่ำลงอย่างเห็นได้ชัด ความเสียหายจากการเกิดอุทกภัย คิดเป็นมูลค่าประมาณ 3,069,192,275 บาท

3.1.3 ลักษณะสังคม

3.1.3.1 ประวัติความเป็นมา

เมืองนครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณเก่าแก่ในแหลมมลายู และมีชื่อเรียกในตำนานต่าง ๆ เช่น นครดอนพระ ศรีธรรมนคร ศิริธรรมนคร เป็นต้น ชาวตะวันตกสมัยก่อนเรียกว่า Ligon ถ้าเมืองเดิมตั้งอยู่ที่เขาวัง ตำบลลานสะกา อำเภอ ลานสะกา ซึ่งอยู่ลึกเข้าไปจากฝั่งทะเลมาก ในราวพุทธศตวรรษที่ 10 ได้ย้ายมาตั้งชุมชน ณ "หาดทรายแก้ว" อันเป็นที่ตั้งของเมืองนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน และเป็นบริเวณที่ตั้งวัด

พระมหาธาตุวรวิหาร ที่ประดิษฐานพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช บริเวณที่ตั้งดังกล่าวมีความ
เอื้ออำนวยในการตั้งถิ่นฐานคือ

- บริเวณที่ตั้งอยู่บนที่ดินสันทรายอันเกิดจากโคลนตะกอน
ลุ่มน้ำ และคลื่นลมทะเลที่พัดพาทราย ทับถมเป็นถื่นน้ำท่วมไม่ถึง ในขณะที่เดียวกันบริเวณพื้นที่
โดยรอบเป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ เหมาะแก่การเพาะปลูกที่เพียงพอเลี้ยงประชาชน

- อยู่ริมทะเลและอ่าว ตลอดจนลำน้ำหลายสาย ที่เอื้อ-
อำนวยต่อการคมนาคมทางน้ำ ประกอบกับเป็นบริเวณ จุดพบกันระหว่างอารยธรรม และการค้า
ในทะเลอันดามัน และมหาสมุทรแปซิฟิก จึงทำให้กลายเป็นศูนย์กลางการค้าทะเลที่สำคัญใน
แหลมมาลายู

ในสมัยก่อนสุโขทัย นครศรีธรรมราชอยู่ใต้อิทธิพลของ
อาณาจักรศรีวิชัย ส่วนในสมัยสุโขทัยปรากฏตามศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงว่า เมืองนครศรี-
ธรรมราชเป็นเมืองประเทศราชขึ้นกับสุโขทัย

ถึงสมัยอยุธยา ปรากฏในกฎหมายเตียรบาลว่า เมืองนครศรี-
ธรรมราช เป็นเมืองขึ้น พระยามหานครเป็นเมืองหน้าด่านคุ้มครองดินแดนส่วนต่างๆ ในภาคใต้
ต่อมาปรากฏในคึกคึกนาทหารหัวเมือง ซึ่งตกใน พ.ศ. 1919 ว่า เมืองนครศรีธรรมราชเป็น
เมืองเอกเทียบเท่าเมืองพิษณุโลก เมืองนครศรีธรรมราชคงเป็นเมืองเอกตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยา

ครั้งกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าในปี พ.ศ. 2310 บรรดา
หัวเมืองใหญ่ ๆ ที่พม่าตีไปไม่ถึงต่างก็ตั้งตัวเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เมืองนครศรีธรรมราชก็เช่นกัน
จนกระทั่งสมเด็จพระเจ้าตากสินยกทัพไปได้เมืองนครศรีธรรมราช ครั้ง พ.ศ. 2319 ได้โปรด
ให้เจ้านคร กลับไปครองเมืองนครศรีธรรมราช ได้รับสุพรรณบัตรเป็นเจ้าพระยานนครศรีธรรมราช
มีเกียรติยศเสมอเจ้าประเทศราช ตั้งพระยาอรุณเสนาและจตุสดมภ์สำหรับเมืองนครศรีธรรมราช
ได้คล้ายกรุงธนบุรี

ในช่วงที่เมืองนครศรีธรรมราช มีอำนาจมาก คือ มีอำนาจ
ปกครองหัวเมืองใหญ่น้อยทั่วภาคใต้ ถึง 12 หัวเมืองจนกระทั่งได้ชื่อว่า "เมืองสิบสองนักษัตร"
โดยให้เมืองขึ้นเหล่านี้ใช้ตรารูปสัตว์ประจำปีเป็นตราประจำเมือง

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้าเมืองได้ถูกลดบรรดาศักดิ์ลงเป็น
เจ้าพระยานคร และได้ลดตำแหน่งเสนาบดี เมืองนครลงเป็นกรมการ เหมือนหัวเมืองอื่น

เมืองนครศรีธรรมราชสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีหัวเมืองขึ้น ตั้งแต่เมืองชุมพรลงไปจนถึง เมืองสลังงอ เขตแคว้นมลายู ภายหลังเมื่อ พ.ศ. 2335 แยก เมืองสงขลาออกจากเมืองนครศรีธรรมราช โดยให้เมืองนครศรีธรรมราชปกครองเมืองไทรบุรี และหัวเมืองทางมหาสมุทรอินเดียทั้งหมด ภายหลังได้โอนเมืองกลับคืนมาขึ้นกับเมือง นครศรีธรรมราชตามเดิม ครั้นถึง พ.ศ. 2439 จัดการปกครองเป็นมณฑลเทศาภิบาล โปรด แยกหัวเมืองทางปักษ์ใต้ คือ มณฑลชุมพร และมณฑลนครศรีธรรมราช ตั้งที่ว่าการเมืองสงขลา ต่อมาในรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โปรดให้ตั้งตำแหน่งอุปราชปักษ์ใต้ขึ้นใน พ.ศ. 2458 เพื่อปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ทั้งหมด ตั้งแต่ประจวบคีรีขันธ์ลงไปกับจัดตั้งกองทหารรักษาจัดขึ้นที่ นครศรีธรรมราช

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จึงได้ยุบมณฑลนครศรี-
ธรรมราชลงเมื่อ พ.ศ. 2476 คงเหลือแต่จังหวัด นครศรีธรรมราช

3.1.3.2 การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดซึ่งมีการคมนาคมขนส่ง ติดต่อกันภายในจังหวัด และต่างจังหวัดได้ ทั้งทางบกทางน้ำ และทางอากาศ โดยจำแนก ออกได้ ดังนี้

ก. การคมนาคมทางบก

1. ทางถนน

ก. ทางหลวงที่ติดต่อระหว่างจังหวัด

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 คือ

ทางหลวงที่แยกมาจากทางหลวงแผ่นดินสาย 4 คือ หลังสวนจังหวัดชุมพร ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้าสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช ในเขต อ.ทุ่งสง ทุ่งใหญ่ ร่อนพิบูลย์ ชะอวด เข้าสู่จังหวัดนัทลุง นับเป็นการเชื่อมกับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และจังหวัดต่างๆ ถึง กทม ได้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 403 คือ

ทางหลวงจากนครศรีธรรมราช ผ่าน อำเภอร่อนพิบูลย์ ทุ่งสง เข้าเขตจังหวัดตรัง ร่วมกับ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ในเขต อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4017 คือ
ทางหลวงจากนครศรีธรรมราชผ่าน อำเภอเชียรใหญ่ ถึง อำเภอหัวไทร เข้าสู่จังหวัดสงขลา
ในเขตอำเภอรโนด

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4018 คือ
ทางหลวงจาก อำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด เข้าสู่จังหวัดพัทลุง ในเขต อำเภอควนขนุน
ไปร่วมกับทางหลวงหมายเลข 4 ในจังหวัดพัทลุง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4110 คือ
ทางหลวงสาย อำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ เข้าสู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเขตอำเภอพระแสง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4151 คือ
ทางหลวงสาย อำเภอเชียรใหญ่-อำเภอชะอวด-อำเภอทุ่งสง-อำเภอทุ่งใหญ่ และบางตอนผ่าน
อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จนถึงบ้านลำทับ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่

ข. ทางหลวงแผ่นดินภายในเขตจังหวัด

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 คือ
ทางหลวงจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4012 คือ
ทางหลวงสายหัวถนน-บ้านท่าแพ อำเภอเมือง (บางส่วนอยู่ในเขตเทศบาล)

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4015 คือ
ทางหลวงที่แยกจากทางหลวงหมายเลข 4016 ที่บ้านตาล ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง และเชื่อม
กับทางหลวงหมายเลข 4104

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4016 คือ
ทางหลวงที่เริ่มต้นที่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ไป ตำบลบึงพิศา อำเภอท่าศาลา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4019 คือ
ทางหลวงจาก อำเภอทุ่งใหญ่-สถานีรถไฟหลักช้าง

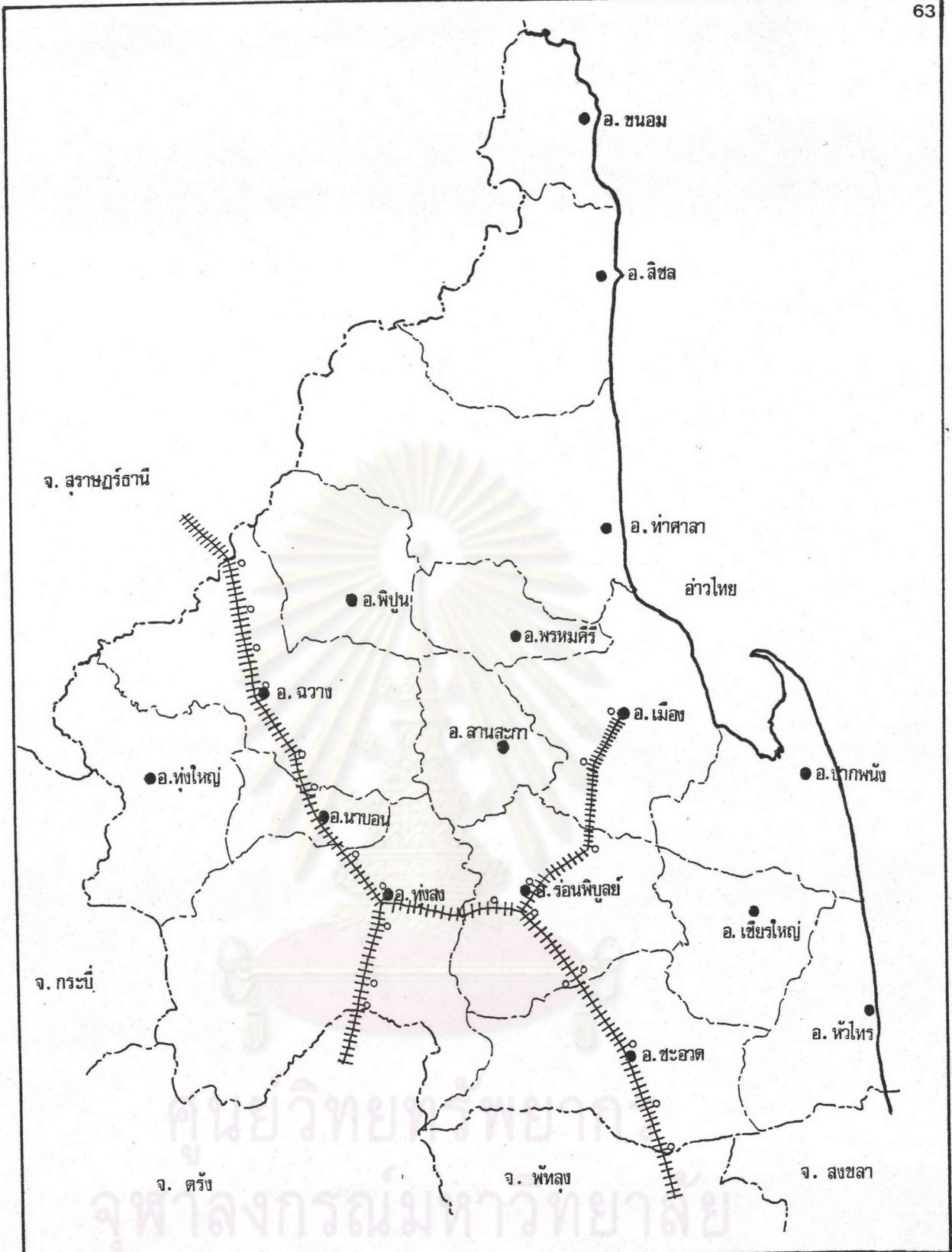
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4102 คือ
ทางหลวงสาย อำเภอเมือง-บ้านปากนคร อำเภอเมือง

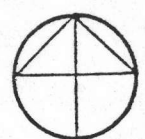
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4103 คือ
ทางหลวงอ้อมค่ายวชิราวุธ โดยเริ่มจากบ้านนาพรุ ถึงบ้านศาลาบางปู ตำบลปากพูน อำเภอ
เมือง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4105 คือ
ทางหลวงสายบ้านชายทะเล-บ้านจอมพิบูลย์-บ้านเขาใหญ่
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4132 คือ
ทางหลวงสายพรหมโลก-น้ำตกพรหมโลก
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4140 คือ
ทางหลวงสาย อำเภอท่าศาลา-บ้านบึงดำ
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4141 คือ
ทางหลวงสายบ้านหน้าทับ-บ้านดินเสา-บ้านวังลุง
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4150 คือ
ทางหลวงสายหัวไทร-ทะเลน้อย
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4165 คือ
ทางหลวงสาย อำเภอชะอวด-บ้านตุล
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4186 คือ
ทางหลวงสายบ้านโรงเหล็ก-บ้านห้วยหาน-บ้านปากลง
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4188 คือ
ทางหลวงสายบ้านห้วยหาน-กรุงชิง-เขาหลวง
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4189 คือ
ทางหลวงสาย ท่าพุด-เขาหลวง-นิปูน
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4194 คือ
ทางหลวงสาย บ้านควนสงสาร-อำเภอนิปูน
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4195 คือ
ทางหลวงที่แยกจากทางแผ่นดินหมายเลข 41-คลองวันดี

2. ทางรถไฟ

การคมนาคมขนส่งทางรถไฟที่ผ่านจังหวัดนครศรีธรรมราช และผ่านจังหวัดนครศรีธรรมราชหลายชบวน ทั้งจาก กทม. และจังหวัดใกล้เคียง รถไฟที่ออกจาก กทม. จะผ่านจังหวัดนครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และ สุราษฎร์ธานี เข้าเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผ่าน อำเภอฉวาง ท่งสง ร่อนพิบูลย์ เข้าสู่

<p>แสดง ทางรถไฟภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช</p> <p>สัญลักษณ์</p> <p>————— ทางรถไฟ</p> <p>○ สถานีรถไฟ</p> <p>ที่มา : การรถไฟฯ</p>	<p>แผนที่ ที่ 3.6</p> <p>มาตราส่วน</p> <p>0 5 10 15 20กม.</p>
---	---

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอูร์ต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และถ้าผ่าน อำเภอชะอวด จะออกไปสู่จังหวัดพัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สดปลายทางที่สถานี สุโหงโกลก โดยผ่านชุมทางทุ่งสง และชุมทาง เขาชุมทอง ซึ่งเป็นชุมทางรถไฟในจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 2 แห่ง

- ชุมทางทุ่งสง เป็นชุมทางขนาดใหญ่ มีทางแยก ไปจังหวัดตรังสุดปลายทางที่สถานีกันตัง ในอำเภอกันตัง ชุมทางแห่งนี้มีกิจการต่าง ๆ ของ การรถไฟแห่งประเทศไทยหลายอย่าง เช่น โรงงานจักรกล โรงงานซ่อมกองช่างรถทาง เป็นต้น

- ชุมทางเขาชุมทอง อยู่ใน อำเภอร่อนพิบูลย์ มีทางแยกไป อำเภอชะอวด เข้าสู่จังหวัดพัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา สดปลายทางที่สถานี สุโหงโกลก จังหวัดนครศรีธรรมราช

การขนส่งการรถไฟในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีรถไฟจาก กทม. สดปลายทางที่นครศรีธรรมราช หรือจังหวัดใกล้เคียง และจากจังหวัด นครศรีธรรมราช สดปลายทางที่ กทม. หรือจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

1. รถเร็ว นครศรีธรรมราช-กทม.
2. รถด่วน นครศรีธรรมราช-กทม.
3. รถธรรมดา นครศรีธรรมราช-ชุมทาง

เขาชุมทอง

4. รถธรรมดา นครศรีธรรมราช-สุโหงโกลก
5. รถธรรมดา ชุมพร-หาดใหญ่ ผ่าน

นครศรีธรรมราชที่ชุมทางเขาชุมทอง

6. รถเร็ว กทม.-ตรัง ผ่านจังหวัด

นครศรีธรรมราชที่ชุมทางทุ่งสง

7. รถด่วน กทม.-ปักเตอร้เวริต ผ่าน

นครศรีธรรมราชที่ชุมทางทุ่งสง และชุมทางเขาชุมทอง

8. รถเร็ว กทม.-หาดใหญ่ ผ่าน

นครศรีธรรมราชที่ชุมทางทุ่งสง และชุมทางเขาชุมทอง

9. รถด่วนพิเศษ กทม.-ยะลา ผ่าน

นครศรีธรรมราชที่ ชุมทางทุ่งสง-ชุมทางเขาชุมทอง

10. รถเร็วธนบุรี-สุโขทัย โกลก ผ่าน นครศรีธรรมราชที่ ชุมทางทุ่งสง-ชุมทางเขาชุมทอง
11. รถธรรมดา สุราษฎร์ธานี-กันตัง ผ่าน นครศรีธรรมราชที่ชุมทางทุ่งสง
12. รถธรรมดา สุราษฎร์ธานี-ยะลา ผ่าน นครศรีธรรมราชที่ชุมทางทุ่งสง และชุมทางเขาชุมทอง
13. รถสินค้า-มีรถสินค้าจาก กทม. - นครศรีธรรมราช และรถสินค้าที่ผ่านนครศรีธรรมราชที่ชุมทางเขาชุมทอง และชุมทางทุ่งสง ระยะทางรถไฟจาก กทม.-นครศรีธรรมราช เท่ากับ 816 กม. ทางรถไฟสายใต้ นับเป็นทางรถไฟสายแรกของประเทศ ที่มีเส้นทางติดต่อกับประเทศใกล้เคียง คือ ประเทศมาเลเซีย และเป็นทางรถไฟสายยาวที่สุดในประเทศ

ข. การคมนาคมทางน้ำ

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีท่าเรือสินค้า ซึ่งมีที่ปากพนัง สีชล และ อำเภอเมือง ในอดีตการขนส่งทางน้ำในนครศรีธรรมราช มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่า เคยเป็นเมืองท่าติดต่อค้าขายมาช้านาน แต่ในปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ลดความสำคัญลงไปมาก เนื่องจากมีการคมนาคมทางบกโดยทางรถยนต์ และทางรถไฟเข้ามาแทนที่

แต่อย่างไรก็ตาม อำเภอปากพนัง ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ยังมีบทบาทในการขนส่งทางน้ำอยู่บ้างกล่าวคือ ยังมีเรือเดินทะเลเข้ามาส่งสินค้าอยู่เป็นประจำ และมีท่าเรือประมงอยู่

ส่วนการเดินทางระหว่างประเทศนั้น เนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชไม่มีท่าเรือน้ำลึก จึงไม่มีเรือขนาดใหญ่เข้าเทียบท่า คงมีแต่การนำเรือขนาดกลางมารับแร่และไม่จากท่าเรือ สีชล ชนอม และปากพนังบ้างเป็นครั้งคราว

ค. การคมนาคมทางอากาศ

มีสนามบิน 1 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกองทัพอากาศที่ 4 บริษัทเดินอากาศไทย เปิดเส้นทางบินสู่นครศรีธรรมราช เมื่อเดือนสิงหาคม 2527 โดยใช้เครื่องบิน 330 บินระหว่าง สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช และหาดใหญ่ ทุกวัน สภาพของสนามบินคับแคบและมีเส้นทางวิ่งสั้นไม่สามารถรับเครื่องบินโบอิง 737 ได้ กรมการบินพาณิชย์ ร่วมกับ

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีโครงการก่อสร้างสนามบินแห่งใหม่ที่ ต.ท่าเรือ อ.เมือง กำหนด
เสร็จสิ้นโครงการในปี 2534

3.1.3.3 การสาธารณสุขปโภค

ก. การประปา

การบริการประปาสำหรับชุมชนเมือง อันประกอบด้วย
เทศบาล 3 แห่ง และสุขาภิบาล 18 สุขาภิบาล มี 2 ระบบ คือ

- การประปาที่ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาค
- การประปาที่ดำเนินการโดยท้องถิ่น

ชุมชนที่ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 4
ชุมชน คือ ทม.ปากพนัง ทต.ปากแพรก ส.ชะอวด และ ส.นาบอน กำลังการผลิตรวม 10,060
ม³ ต่อวัน ประชากรในเขตจำหน่ายน้ำ 49,361 คน คิดเป็นสัดส่วนกำลังการผลิตต่อประชากร
เท่ากับ 203 ลิตร ต่อประชากร 1 คน โดยค่าเฉลี่ยอัตราการใช้น้ำในเขตชุมชนประมาณ 120
ลิตรต่อหนึ่งคน

ชุมชนที่ดำเนินการโดยท้องถิ่น 12 ชุมชน มีประสิทธิภาพ
ในการผลิตค่อนข้างต่ำ คือ มีกำลังการผลิต ระหว่าง 10-30 ม³ ต่อวัน และส่วนใหญ่จ่ายน้ำ
เป็นเวลา ดังนั้นจึงมักมีปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง เนื่องจากกำลังการผลิตไม่เพียงพอ
ที่จะสนองความต้องการของชุมชน

ส่วนในพื้นที่ชนบท แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคใช้
แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น บ่อน้ำ จากการสำรวจของศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ ปรากฏ
ว่าหมู่บ้านมีค่าคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 70 หมู่บ้านที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย และสูง
กว่าเกณฑ์เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 30 ดังนั้น ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับบริโภค ก็เป็นปัญหาหนึ่ง
ที่มีความสำคัญ ต่อการพัฒนาจังหวัด

ตารางที่ 3.10 แสดงการบริการประปาชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช ปี 2531

เทศบาล/สุขาภิบาล	แหล่งน้ำ	กำลังผลิต (ม ³) : วัน	ประเภทกิจการ
ทม. นครศรีธรรมราช	คลองป่าหล้า	8,640	การประปาเทศบาล
ทม. ปากพน้ำ	คลองสุขุม	4,500	การประปาส่วนภูมิภาค
ทต. ปากแพรก	คลองท่าแพ	5,520	การประปาส่วนภูมิภาค
ส. บางจาก	คลองบางจาก	20	การประปาสุขาภิบาล
ส. ท่าแพ	บ่อบาดาล	10	การประปาสุขาภิบาล
ส. ปากนคร	-	-	-
ส. ฉวาง	-	-	-
ส. จันดี	คลองจันดี	30	การประปาสุขาภิบาล
ส. ไม้เรียง	-	-	-
ส. ร่อนพิบูลย์	น้ำตกร่อนนา	20	การประปาสุขาภิบาล
ส. เขาชุมทอง	บ่อบาดาล	20	การประปาสุขาภิบาล
ส. ชะอวด	คลองชะอวด	40	การประปาส่วนภูมิภาค
ส. เขียวใหญ่	คลองชลประทาน	20	การประปาสุขาภิบาล
ส. ท่าศาลา	คลองฆ่าสัตว์	30	การประปาสุขาภิบาล
ส. ลิซล	คลองท่าเรือรี	30	การประปาสุขาภิบาล
ส. หัวไทร	สระเก็บน้ำ	30	การประปาสุขาภิบาล
ส. ลานสกา	-	-	-
ส. ชนอม	น้ำตกเขาเบสิด	20	การประปาสุขาภิบาล
ส. ท่ายาง	คลองสังข์	20	การประปาสุขาภิบาล
ส. พิปูน	-	-	-
ส. นาบอน	-	-	-

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค

ข. การไฟฟ้า

2.1 การผลิตไฟฟ้า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีโรงผลิตไฟฟ้า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยอยู่ 2 แห่งคือ

- โรงงานไฟฟ้าพลังไอน้ำขนอม เป็นโรงไฟฟ้าบนเรือแห่งเดียวของประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ อำเภอขนอม มีกำลังผลิต 75 เมกะวัตต์

โรงไฟฟ้าทั้ง 2 แห่ง มีระบบสายส่งที่เชื่อมโยงกับโรงไฟฟ้าอื่น ๆ เช่น ลิกไนท์ ที่จังหวัดกระบี่ จากเขื่อนบางลาง จังหวัดยะลา จากโรงงานไฟฟ้ากั้นหันแก๊ส จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

2.2 การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า การจำหน่ายกระแสไฟฟ้าอยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สถานการณ์มีไฟฟ้าใช้ของประชาชน ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นดังนี้

- อำเภอเมือง มีกระแสไฟฟ้าใช้ในเขตเทศบาลเมือง และมีใช้ในทุก ๆ ตำบล แต่ยังไม่ทั่วถึงหมู่บ้าน

- อำเภอขนอม มีใช้ในเขตสุขาภิบาล

- อำเภอฉวาง มีใช้ใน 8 ตำบล

- อำเภอชะอวด มีใช้ใน 3 ตำบล

- อำเภอเชียรใหญ่ มีใช้ใน เขตสุขาภิบาล

และหมู่บ้านलयทางริมทางหลวง สายนครศรี-สงขลา และทางหลวงสายบ่อค้อ-เชียรใหญ่ และกำลังขยายออกไปทางตำบลไสหมากด้วย

- อำเภอท่าศาลา มีใช้ในเขตตำบลท่าศาลาทั้งตำบล และตำบลท่าช้างบางส่วน

- อำเภอทุ่งสง มีใช้ในเขตเทศบาล และชุมชนบางแห่ง

- อำเภอทุ่งใหญ่ มีใช้ในเขตสุขาภิบาล

- อำเภอนาบอน มีใช้ในเขตสุขาภิบาล

- อำเภอปากพนัง มีใช้ในพื้นที่ 7 ตำบล

- อำเภอพรหมคีรี มีใช้ในพื้นที่ 3 ตำบล แต่

ไม่ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

ตารางที่ 3.11 การใช้กระแสไฟฟ้า จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2531

การไฟฟ้า	ปริมาณกระแสไฟฟ้าตามประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า (กิโลวัตต์/ชั่วโมง)				
	พักอาศัย	ธุรกิจ	อุตสาหกรรม	อื่น ๆ	รวม
อ.เมือง	24,769,728	18,659,071	10,546,300	4,325,329	58,300,428
อ.ปากพนัง	5,181,223	829,321	18,133,527	172,234	24,316,715
อ.แหลมตะลุมพุก	45,				
อ.ท่าศาลา	4,594,794	581,926	3,916	119,724	5,300,360
อ.ลานสกา	1,670,568	6,409	-	55,419	1,738,096
อ.เชียรใหญ่	2,059,546	31,600	-	141,240	2,232,386
อ.ร่อนพิบูลย์	3,668,374	499,645	4,150,701	362,155	8,680,875
อ.ชะอวด	2,124,667	202,379	6,813	60,807	2,396,666
อ.หัวไทร	1,662,965	206,896	152,388	92,771	2,115,020
อ.เขาพังไกร	320,082			7,851	327,930
อ.สิชล	2,558,651	819,060	3,407,963	163,275	6,948,948
อ.ขนอม	1,617,211	462,634	5,354,414	118,521	7,552,780
อ.พรหมคีรี	1,211,430	4,120		50,305	1,265,855
อ.ทุ่งสง	9,490,383	3,534,217	10,064,750	354,010	27,844,360
อ.นาบอน	1,132,444	159,753	1,046,322	4,693	2,393,212
อ.ฉวาง	1,441,901	143,502		212,189	1,797,591
อ.ฉนดี	2,978,476	327,439		161,285	3,467,200
อ.ไม้เรียง	1,169,989	46,405	-	18,587	1,234,981
อ.ทุ่งใหญ่	860,386	103,158	1,007,508	126,468	2,097,516
อ.พิปูน	1,169,566	-	-	101,123	1,270,689
รวม	69,324,197	33,613,940	53,874,601	7,097,985	161,324,924

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

- อำเภอพิปูน มีใช้ใน 4 ตำบล
- อำเภอร่อนพิบูลย์ มีใช้เกือบทุกตำบล
- อำเภอลานสกา มีใช้ทั่วทุกตำบล
- อำเภอสิชล มีใช้ในเขตสาขาภิบาล และ

หมู่บ้านรับทางรถยนต์บางแห่ง

- อำเภอหัวไทร มีใช้ใน 6 ตำบล

ค. โทรศัพท

จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในเขตโทรศัพทภูมิภาคที่ 7 ปัจจุบันมีชุมสายโทรศัพท 19 ชุมสาย ตั้งอยู่ทุกอำเภอ ยกเว้น อำเภอบางขัน จำแนกเป็น ชุมสายครอสบาร์ 2 ชุมสาย และชุมสาย เอลนิซี 17 ชุมสายรวมหมายเลข 7,096 เลขหมาย คิดเป็นสัดส่วนเลขหมายต่อประชากร 100 คน เท่ากับ 0.52 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้ ซึ่งเท่ากับ 0.54

การให้บริการโทรศัพทปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการโดยเฉพาะชุมชนศูนย์กลาง การพาณิชย์กรรม และอุตสาหกรรม องค์การโทรศัพท มี โครงการขยายบริการ โดยเมื่อสิ้นสุดปี 2534 จะมีเลขหมายทั้งหมดเป็น 18,360 เลขหมาย โดยเป็นลำดับที่ 3 ของภาคใต้ ส่วนใหญ่จะเพิ่มที่ชุมสายสำคัญ คือ อำเภอเมือง อำเภอทุ่งสง อำเภอท่าศาลา อำเภอปากพนัง อำเภอฉวาง และสาขาภิบาลวันดี

ง. การไปรษณีย์โทรเลข

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ของ การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำนวน 23 แห่ง ถ้านับรวมไปรษณีย์รับฝากด้วยก็จะมี 25 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขแต่ละแห่ง บริการรับฝาก และนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ 8 ประเภท คือ จดหมายธรรมดา จดหมายลงทะเบียน จดหมายด่วน ไปรษณีย์บัตร ตั๋วแลกเงิน พัสดุไปรษณีย์ โทรเลข และการธนาณัติ

จ. โทรทัศ

ปัจจุบัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานีโทรทัศ ของตนเองถึง สทท. ช่อง 5 และสามารถรับภาพจากสถานี โทรทัศ ช่อง 7 ช่อง 9 ช่อง 3 ได้ โดยมีสถานีรับสัญญาณผ่าน ของแต่ละช่องที่ได้ทำการขยายย้ายการให้บริการ

ตารางที่ 3.12 แสดงการบริการโทรศัพท์นครศรีธรรมราช ปี 2531

ชุมสายโทรศัพท์		จำนวนเลขหมายโทรศัพท์			
ชุมสาย	ระบบ	ปัจจุบัน	โครงการขยาย ปี 30 - 34	รวม	เลขหมายสำรอง ชุมสาย
นครศรีธรรมราช	SPC	3,040	3,072	6,120	72
ท่าศาลา	SPC	512	512	1,024	22
ร้อนพิบูลย์	SPC	512	512	1,024	22
ทุ่งสง	XB	2,000	1,024	3,024	24
หัวไทร	SPC	-	512	512	22
พิปูน	SPC	-	256	256	16
ทุ่งใหญ่	SPC	-	256	256	16
ลานสกา	SPC	-	256	256	16
เชียรใหญ่	SPC	-	256	256	16
นาบอน	SPC	-	512	512	22
ชะอวด	SPC	-	512	512	22
สิชล	SPC	-	512	512	22
ขนอม	SPC	-	512	512	22
พรหมคีรี	SPC	-	256	256	16
ปากพนัง	SPC	1,024	-	1,024	24
ฉวาง	SPC	-	1,024	1,024	24
บางจาก	SPC	-	128	128	8
เขาชุมทอง	SPC	-	128	128	8
จันดี	SPC	-	1,024	1,024	24
รวม		7,096	11,264	18,360	418

ที่มา : เขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 7 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

3.1.3.4 การสาธารณสุข

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีโรงพยาบาลอยู่ด้วยกัน 2 ประเภทคือ

1. โรงพยาบาลของรัฐบาล ได้แก่

1.1 โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ใน
เขตเทศบาลเมือง มีจำนวนเตียงทั้งสิ้น 155 เตียง

1.2 โรงพยาบาลค่ายวิหิราษฎร์เป็นโรงพยาบาลทหาร
แต่เปิดบริการรักษาแก่ประชาชนทั่วไปด้วย

1.3 มีโรงพยาบาลขนาด 30 เตียงอีก 5 แห่ง คือที่
อำเภอขนอม ฉวาง ท่งสง ปากพื้ง และชะอวด

1.4 มีโรงพยาบาลขนาด 10 เตียงอีก 6 แห่ง คือที่
อำเภอลานสกา ท่าศาลา ลิขล หัวไทร ท่งใหญ่ และเชิงใหญ่

2. โรงพยาบาลเอกชน

ในนครศรีธรรมราชมีโรงพยาบาลเอกชนหนึ่งแห่ง คือ
โรงพยาบาลคริสเตียน ซึ่งก่อตั้งใน พ.ศ. 2443 โดยคณะแบปติส ของศาสนาคริสต์นิกาย
โปรแตสแตนต์ นับเป็นโรงพยาบาลเอกชนลำดับที่ 3 ของประเทศไทย มีเตียงรับคนไข้ได้
50 เตียง

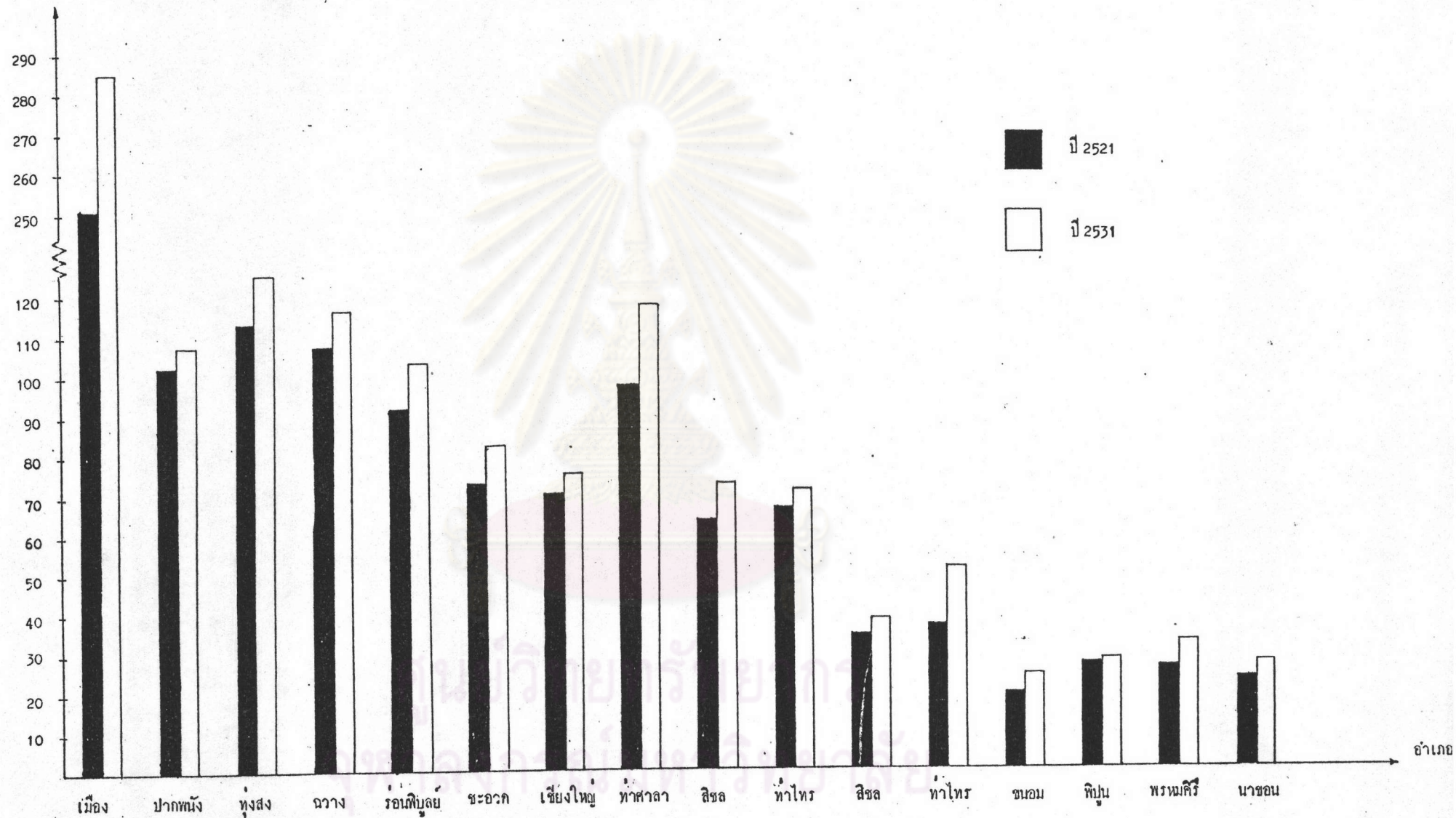
เมื่อพิจารณาจำนวนอัตราส่วนบุคคลลากรทางการแพทย์
ต่อประชากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร เป็น 1 ต่อ
15,366 พยาบาลต่อประชากร เป็น 1 ต่อ 7,270 นับเป็นสัดส่วนที่สูงมาก ทั้งนี้เนื่องจาก
จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนประชากรสูงมาก และสถานบริการสาธารณสุข มักตั้งอยู่ในเขต
เมือง ซึ่งมีประชากรอยู่เพียงร้อยละ 14.75 เท่านั้น ดังนั้น สัดส่วนบุคคลลากรทางการแพทย์
ในเขตชนบท จึงยิ่งเป็นอัตราส่วนที่สูงขึ้น

3.1.4 ลักษณะประชากร

ในปี พ.ศ. 2531 ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้งสิ้น
1,396,209 คน เป็นชาย 697,473 คน เป็นหญิง 698,736 คน มีจำนวนบ้าน 251,124
หลัง เป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรสูงสุดในภาคใต้

แผนภูมิที่ 3.5 แสดงจำนวนประชากรรายอำเภอในปี 2521 และ 2531

จำนวนประชากร
(พันคน)

ที่มา : กรมการปกครอง

3.1.4.1 ขนาดและการกระจายตัวของประชากร

ระดับอำเภอ

ในปี 2521 อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมือง
อันดับ 2 คือ อำเภอทุ่งสง อันดับ 3 คือ อำเภอฉวาง สำหรับกรณีอำเภอทุ่งสงนั้น ปัจจุบันได้มีการตั้ง ซึ่งอำเภอบางขันแยกออกมา แต่ในการศึกษาช่วงนี้จะขอรวมอำเภอทุ่งสงกับกิ่งอำเภอ
บางขันไว้ก่อน เพื่อสะดวกในการเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2521 และ 2531

ส่วนอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ อำเภอชนอม รองลงมา
คือ อำเภอขนอม และอันดับต่อมาคือ อำเภอพรหมคีรี

ในปี 2531 อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดยังคงเป็น อำเภอ
เมือง ส่วนอันดับ 2 และ 3 ก็ยังคงเป็น อำเภอทุ่งสงและอำเภอฉวาง

ส่วนอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ ชนอม ขนอม และพิปูน
ตามลำดับ

การที่มีจำนวนประชากรมากในอำเภอดังกล่าวข้างต้น เป็น
เพราะอำเภอเมืองเป็นศูนย์กลางของทุก ๆ อย่างในจังหวัด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้าน
ขนส่ง สถาบันราชการต่าง ๆ ทำให้มีการกระจุกตัวของคนในอำเภอเมืองเป็นจำนวนมาก

ส่วนในอำเภอทุ่งสง และอำเภอฉวาง เป็นอำเภอที่มีขนาดใหญ่
ใหญ่ อันดับ 1 และ 3 ของจังหวัด จึงทำให้มีประชากรมาก

จะเห็นได้จากตารางที่ 3.14 แสดงให้เห็นว่า อำเภอทุ่งใหญ่
อำเภอทุ่งสง และอำเภอชนอม มีอัตราการเพิ่มของประชากรเฉลี่ยต่อปีอยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อเทียบกับ
ระดับจังหวัด ซึ่งมีอัตราเพิ่มเพียง 1.52

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระดับชุมชน

ในปี 2521 ชุมชนที่มีประชากรสูงสุด ได้แก่ เทศบาลเมือง มีทั้งสิ้น 63,173 คน ส่วนในระดับสุขาภิบาล ที่มีประชากรสูงสุดได้แก่ สุขาภิบาล ไม้เรียง และ สุขาภิบาลวันดี 7,500 คน ส่วนสุขาภิบาลที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่ สุขาภิบาลบางจาก มีเพียง 1,728 คน

ในปี 2531 ชุมชนที่มีประชากรสูงสุดได้แก่ เทศบาลเมือง มีทั้งสิ้น 73,620 คน และในส่วนสุขาภิบาลที่มีประชากรสูงสุด ได้แก่ สุขาภิบาลจันดี 9,404 คน และสุขาภิบาลร่อนพิบูลย์ 8,230 คน สุขาภิบาลที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ สุขาภิบาล ลานสกา มี 1,683 คน

จากตารางที่ 3.15 แสดงให้เห็นประชากรในเขตเมือง ของ จังหวัดนครศรีธรรมราชในปี 2521 และในปี 2531 ซึ่งในปี 2521 ประชากรในเขตเมืองที่มี จำนวนสูงสุด ได้แก่ อำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 28.49 อำเภอทุ่งสง คิดเป็นร้อยละ 18.72 ส่วนอำเภอที่มีประชากรในเขตเมืองน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอ เขียวใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 3.21

ในปี 2531 อำเภอเมืองยังคงมีประชากรในเขตเมืองสูงสุด คือ ร้อยละ 31.69 อำเภอฉวาง ร้อยละ 16.21 และอำเภอปากพนัง ร้อยละ 15.47 อำเภอ ที่มีประชากรในเขตเมืองน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอท่าศาลา คิดเป็นร้อยละ 3.85

และในทั้งสองปี ประชากรในเขตเมืองของจังหวัดนครศรี ธรรมราช อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ คิดเป็นร้อยละ 14.09 ในปี 2521 และ 14.36 ในปี 2531

สำหรับอัตราเพิ่มเฉลี่ยของประชากรในเขตเมืองโดยเฉลี่ย ระหว่างปี 2521-2531 อำเภอที่มีอัตราเพิ่มสูงสุด ได้แก่ อำเภอเขียวใหญ่ 4.43 และอำเภอ นาบอน 4.42 ส่วนอำเภอที่ประชากรในเขตเมืองลดลง ได้แก่ ทุ่งสง ฉวาง ลานสกา และ ทุ่งใหญ่

3.1.4.2 ความหนาแน่นประชากร

ระดับอำเภอ

ในปี 2521 และ 2531 อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงสุดคือ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งมีความหนาแน่นสูงถึง 505.45 คน/ตร.กม. ในปี 2521 และ 574.80 คน/ตร.กม. ในปี 2531 ซึ่งสูงกว่าค่าความหนาแน่นของประชากรระดับจังหวัดมากคือ ในปี 2521 ความหนาแน่นประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ 119.12 คน/ตร.กม. และ 137.30 คน/ตร.กม. ในปี พ.ศ.2531 และสูงกว่าความหนาแน่นประชากรในอำเภอปากพนัง ซึ่งมีความหนาแน่นประชากรรองลงมาถึงสองเท่าคือ 223.33 คน/ตร.กม ในปี 2521 และ 234 คน/ตร.กม. ในปี 2531 สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นประชากรเป็นอันดับสามคือ อำเภอเชียรใหญ่ เป็นที่น่าสังเกตว่า อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงทั้ง 3 อันดับ มีอาณาเขตต่อเนื่องกันลงมาทางใต้ติดกับชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านอ่าวไทย

ในปี 2521 อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำสุด คือ อำเภอขนอม รองลงมาได้แก่อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอพิปูน ตามลำดับ และในปี 2531 อำเภอที่มีความหนาแน่นประชากรที่ต่ำสุดยังคงเป็น อำเภอขนอม และรองลงมาได้แก่ อำเภอพิปูน และอำเภอทุ่งใหญ่ ตามลำดับ

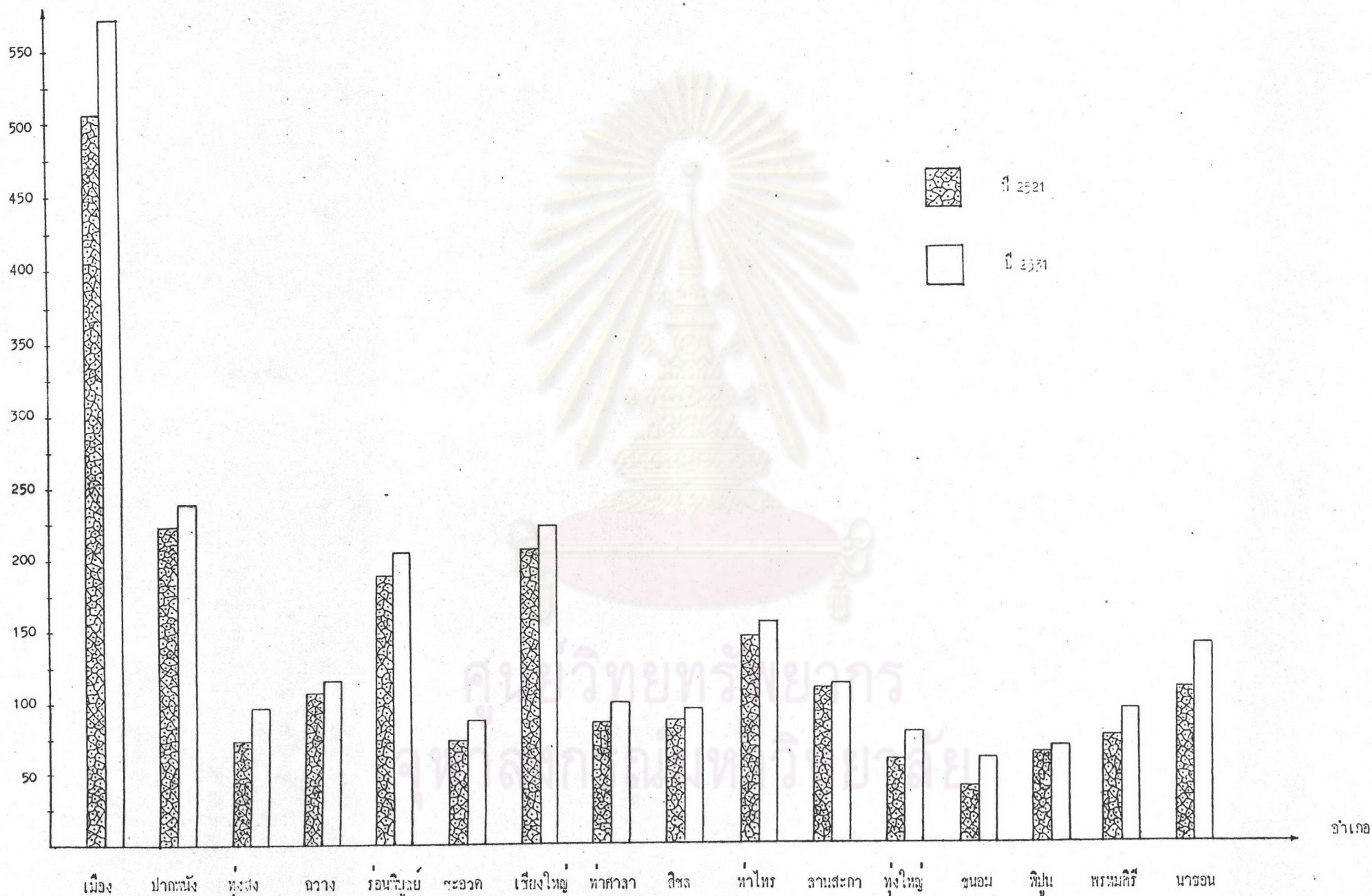
ระดับชุมชน

สำหรับความหนาแน่นของประชากรในระดับชุมชนของปี 2521 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าในส่วนของแต่ละตำบล ตำบลที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงสุดได้แก่ ตำบลปากพนัง เท่ากับ 5,909.7 คน/ตร.กม. และในส่วนของสุขาภิบาล สุขาภิบาลที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงสุดได้แก่ สุขาภิบาลชะอวด มีความหนาแน่นสูงถึง 13,704 คน/ตร.กม. ส่วนที่หนาแน่นน้อยที่สุดนั้นได้แก่ สุขาภิบาลเขาชุมทอง 274.72 คน /ตร.กม.

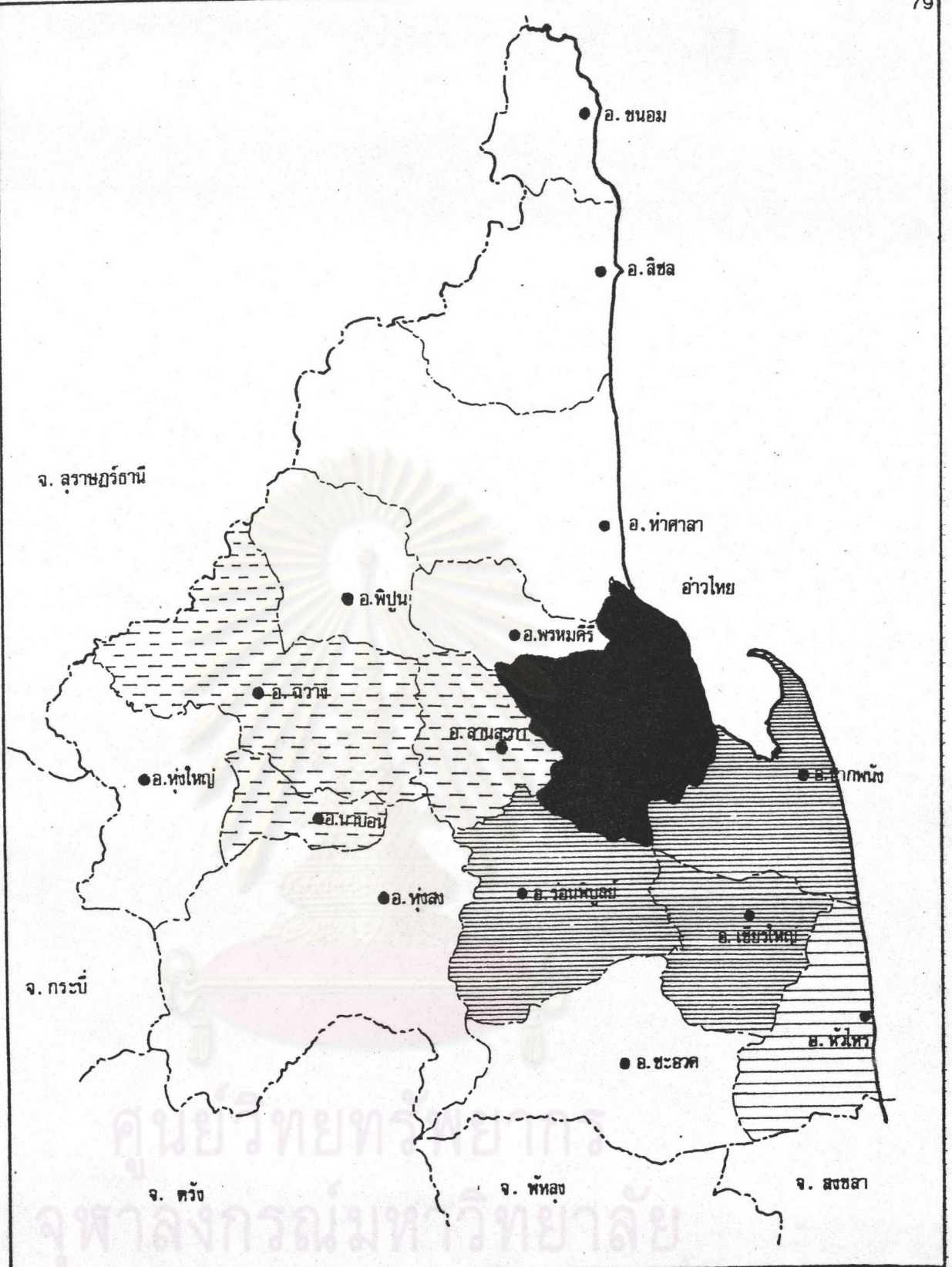
ในปี พ.ศ. 2531 ตำบลเมืองนครศรีธรรมราช จะมีความหนาแน่นสูงสุดของแต่ละตำบลเท่ากับ 6,281.57 คน/ตร.กม. ในส่วนสุขาภิบาลนั้น ได้แก่อสุขาภิบาลชะอวด เช่นเดิม มีความหนาแน่นเท่ากับ 15,336.0 คน/ตร.กม. และน้อยที่สุดได้แก่ สุขาภิบาลเขาชุมทอง เท่ากับ 308.29 คน/ตร.กม.

แผนภูมิ 3.8 แสดงความหนาแน่นของประชากรรายอำเภอในปี 2521 และ 2531

ความหนาแน่น
(คน/ตร.กม.)

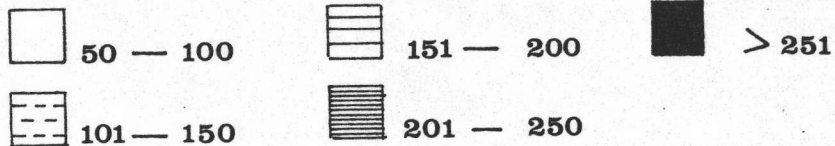

ที่มา : กรมการปกครอง

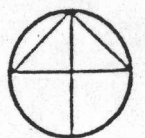
แสดง ความหนาแน่นประชากรจังหวัดนครศรีธรรมราชปี 2531 (หน่วย : คน/ตร.กม.)

สัญลักษณ์

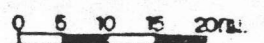

ที่มา : กรมการปกครอง

แผนที่ ที่ 3.8

มาตราส่วน

อิทธิพลของตลาดภายในกับนครหัวเมืองต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

3.1.4.3 โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากร

การพิจารณาโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากร พิจารณา

ได้จาก 2 ทางคือ

- ก. การเพิ่มโดยธรรมชาติ (เกิด-ตาย)
- ข. การเพิ่มโดยการอพยพ (ย้ายเข้า-ย้ายออก)

จากตารางที่ 3.17 แสดงโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากร

ในปี พ.ศ. 2531 โดยส่วนใหญ่อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเพิ่มประชากร โดยการเพิ่มตามธรรมชาติมากกว่าการเพิ่มโดยการอพยพ โดยอำเภอที่มีการเพิ่มโดยการอพยพ มากกว่าเพิ่มโดยธรรมชาติ ก็คือ อำเภอทุ่งสง มีการเพิ่มโดยการอพยพ 3406 คน เพิ่มโดยธรรมชาติ 1048 คน นอกนั้นแล้วส่วนใหญ่ การเพิ่มของประชากรอำเภอจะเป็นการเพิ่มโดยธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่

และเมื่อพิจารณารวมทั้งจังหวัดแล้วปรากฏว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีการย้ายออกสูงกว่าการย้ายเข้า คือ ย้ายออก 101,866 คน ย้ายเข้า 94,474 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.17 แสดงโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากรรายอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2531

พื้นที่	เกิด	ตาย	ย้ายเข้า	ย้ายออก	การเพิ่มสุทธิ	
					เพิ่มโดย ธรรมชาติ	เพิ่มโดย การอพยพ
1. เมือง	2,034	625	15,730	15,499	1,409	231
2. พรหมคีรี	510	86	1,750	1,702	424	48
3. ลานสกา	582	227	1,966	1,994	355	-8
4. ฉวาง	1,934	321	5,846	6,301	1,613	-185
5. พิปูน	408	233	1,712	1,910	175	-198
6. เขียวใหญ่	938	204	3,284	1,402	734	-1118
7. ชะอวด	1,511	360	4,232	4,671	1,151	-439
8. ท่าศาลา	2,247	318	7,004	6,656	1,929	348
9. ท่งสง	1,494	446	12,682	9,276	1,048	3406
10. นาบอน	493	65	1,602	1,780	428	-178
11. ท่งใหญ่	1,170	123	3,146	2,486	1,047	660
12. ปากพนัง	1,103	289	5,114	5,237	814	-123
13. ร่อนพิบูลย์	1,919	367	7,088	7,899	1,552	-811
14. ลีซล	1,337	266	4,280	4,287	1,071	-7
15. ชนอม	403	82	2,583	2,452	321	131
16. หัวไทร	648	81	3,407	1,610	567	1,797
17. ทม.ปากแพรก	1,722	204	2,985	5,038	1,518	-2,053
18. ทม.ปากพนัง	651	65	1,252	2,422	586	-1,170
19. ทม.นครฯ	5,074	528	7,946	12,588	4,546	-4,642
จังหวัดนครศรีธรรมราช	26,616	5,070	94,474	101,866	21,546	-7392

ที่มา : กองทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

3.2 สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

3.2.1 ลักษณะทางกายภาพ

3.2.1.1 ขนาดที่ตั้ง และลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลท่าวัง ตำบลคลัง และตำบลในเมือง มีเนื้อที่ประมาณ 12 ตร.กม. เป็นแนวยาวเหนือ-ใต้ ประมาณ 10 กม. กว้างประมาณ 1 กม. ลักษณะพื้นที่เป็นเนินราบบนสันทราย กว้างประมาณ 1 กม. ทอดยาวตลอดชุมชน มีถนนราชดำเนินผ่านตามแนวยาว ของพื้นที่

ตั้งห่างจากทิวเขาสูงทางด้านตะวันตกประมาณ 12 กม. และห่างจากชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยทางด้านตะวันออกประมาณ 13 กม.

พื้นที่สองข้างแนวสันทราย เป็นที่ลุ่มมีระดับต่ำกว่าสันทราย ประมาณ 2-4 เมตร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่กสิกรรมน้ำท่วมเสมอในหน้าน้ำ

บริเวณทิวเขาสูงทางด้านตะวันตกนั้น เป็นที่เกิดของคลองหลายสายซึ่งไหลผ่านชุมชนไปตามแนวตะวันตกไปตะวันออก เช่น คลองท่าวัง คลองหน้าเมือง คลองป่าเหล้า คลองสวนหลวง และคลองคูมาย คลองเหล่านี้ ไปบรรจบกับคลองทุ่งปลั่ง คลองท้ายวัง และคลองหัวห่อง ซึ่งคลองทั้งสามนี้ อยู่ตลอดแนวเขตเทศบาล ทางด้านตะวันตกและต่อเชื่อมลงสู่ทะเลด้านตะวันออก คลองเหล่านี้จึงมีความสำคัญกับชุมชนทั้งในด้านอุปโภคบริโภค ระบายน้ำ และลดความรุนแรง ของน้ำท่วม

อาณาเขตของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลปากพูน (จตเขต มทบ.5)

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลท่าเรือ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลปากพูน ตำบลปากนคร ตำบลท่าไร่

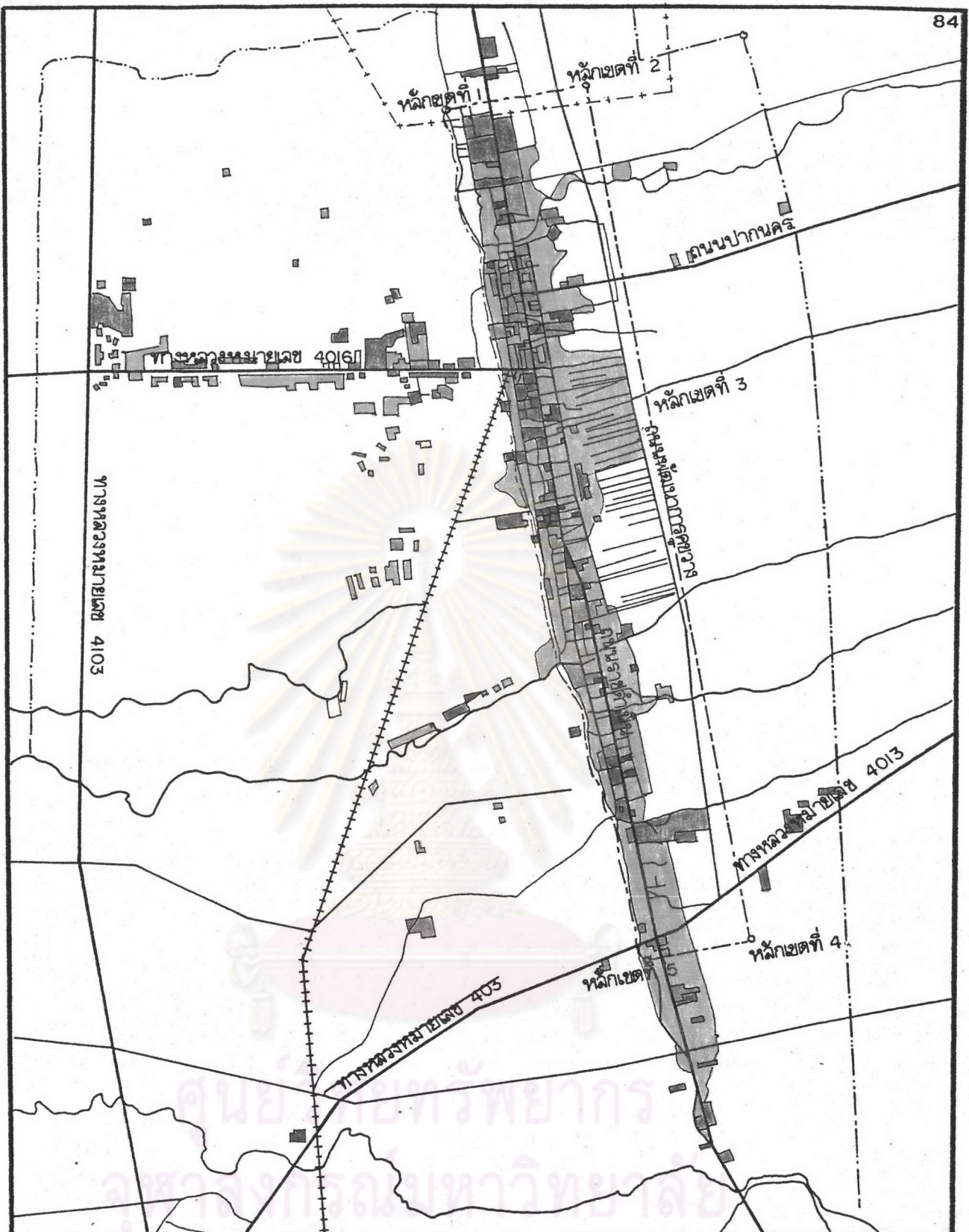
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโพธิ์เสด็จ ตำบลมะม่วงสองต้น

ตารางที่ 3.18 แสดงการใช้ที่ดินในเขตเทศบาล ปี พ.ศ. 2527

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	คน/ไร่
1. พักอาศัย	1,789.37	22.81	39.77
2. พาณิชยกรรม	282.46	3.60	251.97
3. อุตสาหกรรม	12.19	0.15	5,836.47
4. คลังสินค้า	29.69	0.36	2,402.80
5. สถาบันราชการ	289.46	3.69	245.86
6. สถานศึกษา	402.12	5.13	176.99
7. สาธารณูปการ	30.57	0.39	2,398.31
8. ศาสนสถาน	462.04	5.89	154.04
9. ปศุสัตว์	9.12	0.12	7,803.54
10. ถนน ซอย ทางรถไฟ	312.73	3.99	227.58
11. แม่น้ำลำคลอง บ่อ บึง	101.54	1.29	700.92
12. ที่ว่าง	3,020.73	51.26	17.70
พื้นที่รวม (ไร่)	7,843.75	100.00	
พื้นที่รวม (ตร. กม.)	12.55		

ที่มา : - สำนักผังเมือง

- การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช, สุโรจน์ สุทธิอาภา

แสดง การใช้ที่ดินชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช ปี 2527

สัญลักษณ์

สถาบันราชการ	พท.สันหนากกร	ปศุสัตว์
สถาบันการศึกษา	การพาณิชย์กรรม-การค้า	ที่อยู่อาศัย
สถาบันศาสนา	การอุตสาหกรรม-คลังสินค้า	สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

ที่มา : สำนักผังเมือง

แผนที่ ที่ 3.10

มาตราส่วน

2 กม.

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

3.2.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีฝนตกชุกเกือบตลอดทั้งปี สภาพปกติจึงมีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝน กับฤดูร้อน ในฤดูร้อนอากาศไม่สู้ร้อนนัก อุณหภูมิสูงสุด 37°C ต่ำสุด 27.61°C ในฤดูฝน จะมีฝนตกหนักในระหว่างเดือน พฤษภาคม-กันยายน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเดือน พฤศจิกายน-มกราคม จะมีฝนตกหนักที่สุด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2247.94 มม. ต่อปี

3.2.1.3 สภาพการใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ.

2527 ส่วนใหญ่เป็นการพักอาศัย (22.81%) สถานศึกษา (5.13%) ถนนซอยและทางรถไฟ (3.99%) สถาบันราชการ (3.69%) และพาณิชย์กรรม (3.60%) โดยมีพื้นที่ว่างรองรับการขยายตัวของชุมชนถึงร้อยละ 51.26% ของพื้นที่ในเขตเทศบาล แต่บริเวณพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะทางกายภาพที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ กล่าวคือ เป็นที่ลุ่มมาก หรือบริเวณที่พรุ (swamp) ดังนั้น การขยายตัวของเมืองจึงมีลักษณะเป็นแนวยาว เหนือใต้ ตามแนวเส้นทราย

3.2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพโดยทั่วไปของเมืองนครศรีธรรมราช เป็นเมืองที่อุดมด้วยวัตถุดิบและความพร้อมในด้านต่างๆ ที่รองรับการประกอบอุตสาหกรรม แต่ลักษณะการลงทุนโดยทั่วไปนั้น โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกเขตเมือง การลงทุนด้านอุตสาหกรรมในเขตเมืองจึงมีน้อยมาก ซึ่งส่วนมากเป็นโรงงานขนาดเล็ก นอกจากนี้อุตสาหกรรมในครอบครัวยังไม่ได้รับการส่งเสริมหรือทดแทนการขาดโรงงานขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรหรือประมง ซึ่งเป็นการผลิตที่สามารถทำได้เพราะลงทุนน้อย และใช้แรงงานในครอบครัว จากภาวะเศรษฐกิจ โดยทั่วไปในเขตเมืองนั้น ก่อให้เกิดปัญหาค่าครองชีพตกต่ำ ทำให้รายได้จากการประกอบอาชีพ โดยส่วนรวมลดลง อำนาจการซื้อ การออมลดลง ประกอบเหตุที่เกิดปัญหา ใจร้าย ทำให้เกิดการชะงัก ทางด้านการพัฒนา ส่งผลถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ธุรกิจการท่องเที่ยว และจากการที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ในเขตเทศบาลมีน้อย ปัญหาการทำงานของผู้ที่ใช้กับแรงงานจึงมีสภาพค่อนข้างสูง

3.2.2.1 องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนเมือง

- การค้าและบริการ

ปัจจุบัน บริเวณที่เป็นที่ตั้งของร้านค้า และบริการส่วนใหญ่ ได้แก่ บริเวณด้านตะวันออก และตะวันตก ของถนนราชดำเนิน ถนนยมราช ถนนกะโรม ถนนจำเรียววิถี และ ถนนเทพนครมิตร บริเวณเหล่านี้ เป็นย่านศูนย์กลางการธุรกิจการค้าที่สำคัญของเมือง สำหรับสถานประกอบการธุรกิจที่มีมากที่สุด ได้แก่ ร้านขายของชำ สถานที่ประกอบการค้าหน้ารังเกียจ และ ร้านอาหารและเสสมอาหาร ตามลำดับ (ตารางที่ 3.19) โดยในปี 2531 มีอัตราเพิ่มของกิจกรรมเหล่านี้จาก ปี 2528 ดังนี้ ร้านขายของชำเพิ่มขึ้น ๑.43%

สถานที่ประกอบการค้าหน้ารังเกียจ 19.61% และร้านอาหารและเสสมอาหาร 1.74% สำหรับกิจการที่มีจำนวนลดลงมากที่สุด ได้แก่ โรงภาพยนตร์ คิดเป็นร้อยละ 14.28 เมื่อพิจารณาารวมทั้งสิ้นแล้ว ภายในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช มีอัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปีของการค้า และบริการ คิดเป็นร้อยละ 3.76

สำหรับผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นประชากรในเขตเทศบาล รongลงมา ได้แก่ บริเวณตำบลโดยรอบในเขตอำเภอเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณตำบลโดยรอบของเขตเทศบาลฯ

- อุตสาหกรรม

สถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ กระจายตัวตามถนนสายหลักและรองที่สำคัญของเมือง และบริเวณริมฝั่งแม่น้ำคูคลองต่าง ๆ โดยมีลักษณะการจัดกระจายปะปนกับย่านธุรกิจการค้า และที่อยู่อาศัยของเมืองอย่างไม่เป็นระบบและระเบียบ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ จะเป็นการผลิตเพื่อตอบสนองความ

ต้องการในท้องถิ่นและชุมชนโดยรอบเท่านั้น ส่วนอุตสาหกรรมประเภทที่ก่อให้เกิดมลภาวะโดยตรงและรุนแรงและจะกระจายตัวอยู่ในบริเวณพื้นที่อื่นๆ ที่ห่างไกลจากเขตเทศบาล เช่น อำเภอทุ่งสง อำเภอปากพนัง เป็นต้น สำหรับอุตสาหกรรมที่สำคัญในเขตเทศบาล ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร และเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมเครื่องจักร และผลิตภัณฑ์เครื่องปริภัณฑ์ขนส่ง

- การคลังส่วนท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 3.2.2 แสดงให้เห็นถึงสภาพการคลังของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2527 พ.ศ. 2531 จะเห็นได้ว่าฐานะการคลังค่อนข้างมีเสถียรภาพ โดยพิจารณาจากการขยายตัวของรายรับและรายจ่าย โดยส่วนรวมของเทศบาลฯ รวมทั้งอัตราส่วนรายจ่ายรวมต่อรายรับรวม กล่าวถึงในช่วงที่ผ่านมา เทศบาลมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายรับรวม คิดเป็นร้อยละ 82.98 ในปี พ.ศ. 2527 และเพิ่มเป็นร้อยละ 93.6 ในปี พ.ศ. 2531 โดยรายรับรวมมีการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 4.61

เป็นที่น่าสังเกตว่า เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชมีรายได้จากกิจการประปาอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 10.63 ของรายได้รวมในปี พ.ศ. 2527 และคิดเป็นร้อยละ 9.81 ในปี พ.ศ. 2531 ทั้งนี้เนื่องจากทางเทศบาลฯ ได้มีการให้บริการน้ำประปาทั้งในและนอกเขตเทศบาลบางส่วน จึงเป็นสาเหตุทำให้มีรายได้ในส่วนนี้ค่อนข้างสูง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.20 แสดงประเภทขนาดโรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ประเภทโรงงานอุตสาหกรรม	ขนาดโรงงาน			จำนวนแรงงาน	
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	ชาย	หญิง
1. ผลิตภัณฑอาหาร	-	2	20	107	74
2. ทำเครื่องเรือน เครื่องใช้	-	1	5	54	-
3. สิ่งพิมพ์	-	2	7	22	9
4. ผลิตภัณฑคอนกรีต	-	2	3	45	5
5. ทำประตุนหน้าต่างเหล็ก	-	2	4	35	3
6. ซ่อมเครื่องยนต์	2	5	15	102	-
7. กิ่งและเชื่อมโลหะ	1	2	7	53	-
8. อื่น ๆ	-	-	12	125	105
รวม	3	16	73	543	196

ที่มา : เทศบาลเมืองศรีธรรมราช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

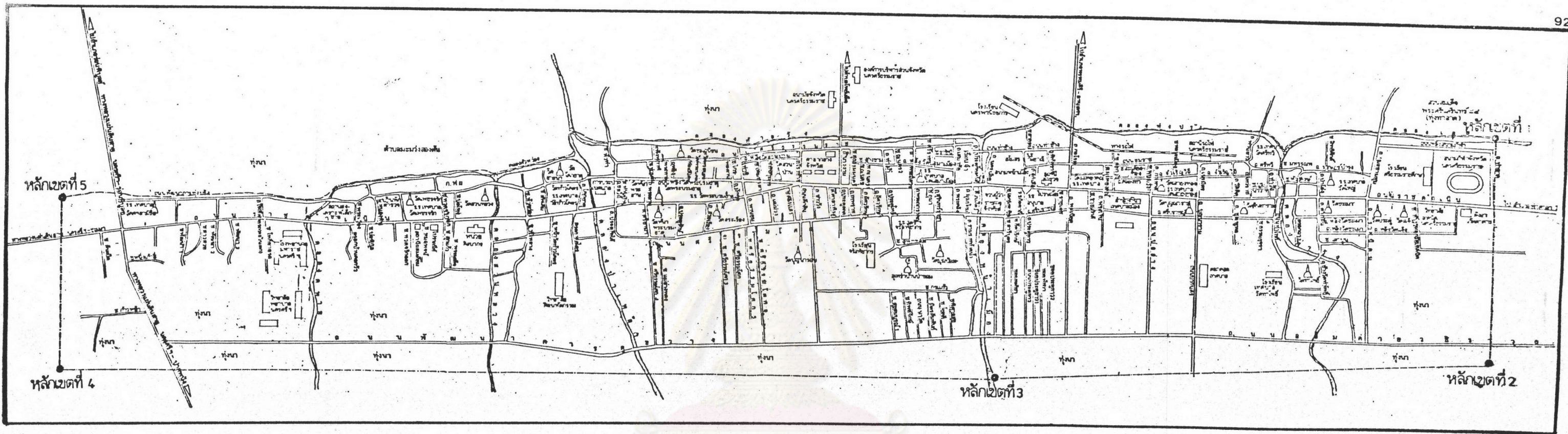
ตารางที่ 3.21 แสดงฐานะการคลังของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

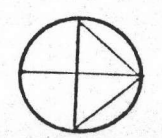
ประเภทของเงิน	ปี พ.ศ.2527 (บาท)	ปี พ.ศ.2531 (บาท)	การขยายตัว เฉลี่ยต่อปี
1. - รายได้จริง	56,143,329	67,102,495.78	4.88
- รายจ่ายจริง	46,581,136.17	63,699,607.69	9.19
2. - รายได้จริงของประปา	6,680,048	7,303,524.50	2.33
- รายจ่ายจริงของประปา	5,547,740.83	5,945,216.67	1.79
รวมทั้งสิ้นเป็น รายได้รวม	62,822,377	74,406,020.28	4.61
รายจ่ายรวม	52,128,877	69,644,824.36	8.4
สัดส่วนรายจ่ายต่อรายรับ	82.98%	93.6%	

ที่มา : เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

3.2.3 ลักษณะทางสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>แสดง โครงข่ายถนนในเขตเทศบาล มีสัญลักษณ์</p> <p>ที่มา : เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช</p>	<p>แผนที่ ที่</p> <p>มาตราส่วน 250 เมตร 0 500</p>
<p>สิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทางใต้ มีทางหลวงจังหวัด 4017 เชื่อมโยงติดต่อกับ อำเภอ
หัวไทรสู่จังหวัดสงขลา

ทางตะวันออก มีทางหลวงจังหวัด 4012 เชื่อมโยงติดต่อกับ
อำเภอบ้านปากนคร และทางหลวง 4013 เชื่อมโยงติดต่อกับ อำเภอปากพนัง

ทางตะวันตก มีทางหลวงจังหวัด 4016 ซึ่งบรรจบกับ
ทางหลวงจังหวัด 4132 ไปสู่อำเภอพรหมคีรี และสาย 4015 ไปสู่ลานสะกาและจังหวัดกระบี่
แล้วบรรจบกับทางหลวงแผ่นดิน 403 ไปสู่จังหวัด ตรัง นัทลุง นอกจากนี้ ทางหลวงจังหวัด
4016 ยังเชื่อมโยงทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4103 (ถนนเลียบเมือง) เพื่ออ้อมค่ายวิชรุร
ซึ่งบรรจบกับทางหลวงแผ่นดิน 403 ทางตอนใต้ และทางหลวงจังหวัด 4012 ทางตอนเหนือ
ของชุมชน

สำหรับการขนส่งสาธารณะภายในชุมชนเมือง ส่วนใหญ่อาศัย
รถยนต์บรรทุกเล็ก (รถสองแถว) สามล้อถีบรับจ้าง และมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ซึ่งแบ่งเส้นทาง
ได้ดังนี้

ทางด้านเหนือ-ใต้ ระหว่าง สนามกีฬา (ทางตอนเหนือ)-
สี่แยกหัวถนน (ถนนราชดำเนิน) ทางตอนใต้

ทางด้านตะวันตก ระหว่างสี่แยกกระโรม-โรงเรียนเบญจม
ราชูทิศ

ทางด้านตะวันออก ระหว่าง ท่าวัง-ปากนคร

จากปริมาณยานพาหนะ และสภาพการขนส่งสาธารณะของ
ชุมชนทำให้ พื้นที่ที่จะรองรับปริมาณการจราจร และสถานที่ จอดรถของชุมชนไม่เพียงพอต่อ
ความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพการใช้ที่ดิน โดยเฉพาะย่านศูนย์กลางธุรกิจการค้าเมือง

- ทางรถไฟ

การคมนาคมทางรถไฟ นับได้ว่ามีบทบาทต่อการคมนาคม
ขนส่ง ติดต่อกับเชื่อมโยงระหว่างชุมชนเมืองกับจังหวัดและชุมชนโดยรอบรองจากทางรถยนต์
โดยมีสถานีรถไฟตั้งอยู่บริเวณถนนยมราช ตำบลคลัง

- ทางอากาศ

สำหรับการคมนาคมขนส่งทางอากาศ ปัจจุบันมีสายการบิน
บินระหว่างนครศรี-กทม. โดยอาศัยสนามบินซึ่งใช้ในกิจการทหารค่ายวิรุฑ การเดินทาง
แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ จากกรุงเทพมหานคร-สุราษฎร์ธานี และจาก สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช

3.2.3.3 สาธารณูปโภค

ก. ประปา ปัจจุบันระบบการประปาอยู่ภายใต้การดำเนินงาน
ของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช โดยมีโครงข่ายบริการครอบคลุมพื้นที่เขตเทศบาลเมือง
และบริเวณตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐ โดยมีสำนักงานและโรงกรองน้ำอยู่ที่บริเวณถนน
ชลวิหิต ตำบลในเมือง มีพื้นที่ประมาณ 6.6 ไร่ และมีโรงสูบน้ำแรงตั้ง 1 โรง มีกำลังการผลิต
ประมาณ 9,560 ม³ โดยมีแหล่งน้ำดิบจากคลองป่าเหล่า เนื่องจากแหล่งน้ำดิบมีประมาณ
ลดลง เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชจึงมีโครงการจัดตั้งแหล่งผลิตน้ำประปาแห่งใหม่ตาม
โครงการขยายโครงข่ายการบริหารระยะที่ 1 พ.ศ. 2536 และระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2545

ข. ไฟฟ้า ปัจจุบัน ไฟฟ้าในเขตชุมชนเมืองขึ้นอยู่กับ
ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ถนนราชดำเนิน โดยรับกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าผลิต
จ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ผู้ใช้ภายในเขตเทศบาล จำนวนประมาณ 16,958 ครัวเรือน จำหน่าย
ไฟฟ้าเฉลี่ยเดือนละประมาณ 7,730.000 กิโลวัตต์/ชม. เฉพาะในเขตเทศบาล

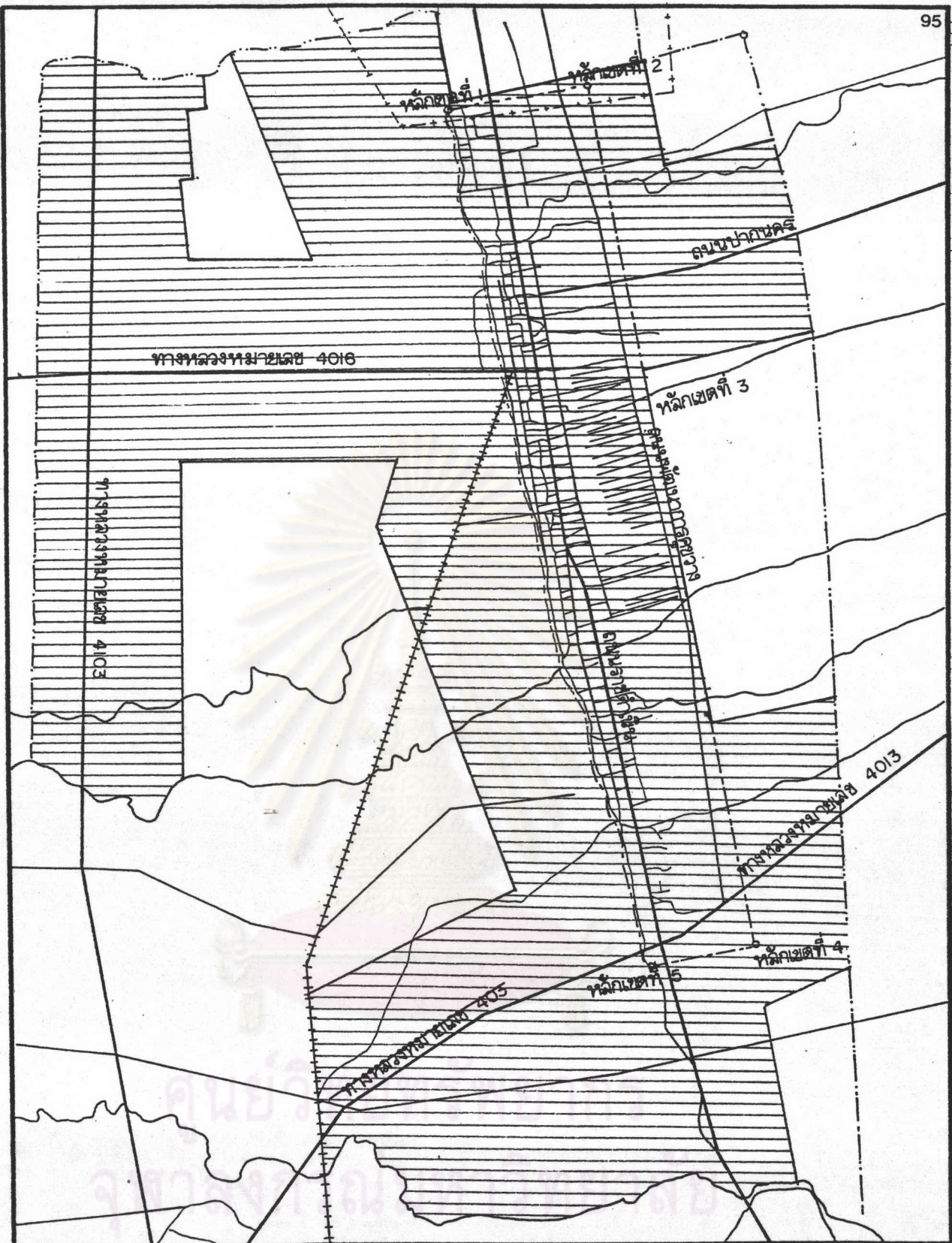
โครงข่ายการให้บริการในปัจจุบันเป็นไปอย่างทั่วถึงทั้ง
สามขยายขอบข่ายเพื่อสนองความต้องการ และรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคตได้

ค. โทรศัพท์

ชุมสายโทรศัพท์นครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในบริเวณศาลา
กลางจังหวัดนครศรีธรรมราช ในเขตเทศบาล มีจำนวนเลขหมายรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,000
เลขหมาย ส่วนใหญ่ใช้ในกิจการธุรกิจร้อยละ 54.05 รองลงมาได้แก่บ้านพัก 24.73% และ
โทรศัพท์สาธารณะ 0.40%

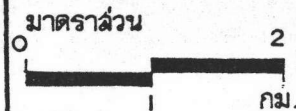
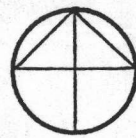
ง. การระบายน้ำ

ระบบระบายน้ำในเขตเทศบาล เป็นระบบท่อผิวดินขนาด
0.08 และ 0.06 เมตร และระบบระบายน้ำเปิดสี่เหลี่ยมขนาด 0.4+0.4 เมตร เป็นส่วนใหญ่
โดยมีโครงข่ายแนววางต่อไปตามถนนราชดำเนิน ตั้งแต่คลองท่าซึกถึงคลองป่าเหล่า แล้วขยาย

แสดง พื้นที่ในข่ายบริการไฟฟ้า
ลัญลักษณ์

แผนที่ ที่ 3.11

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

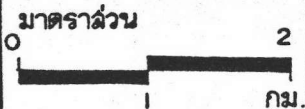
อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

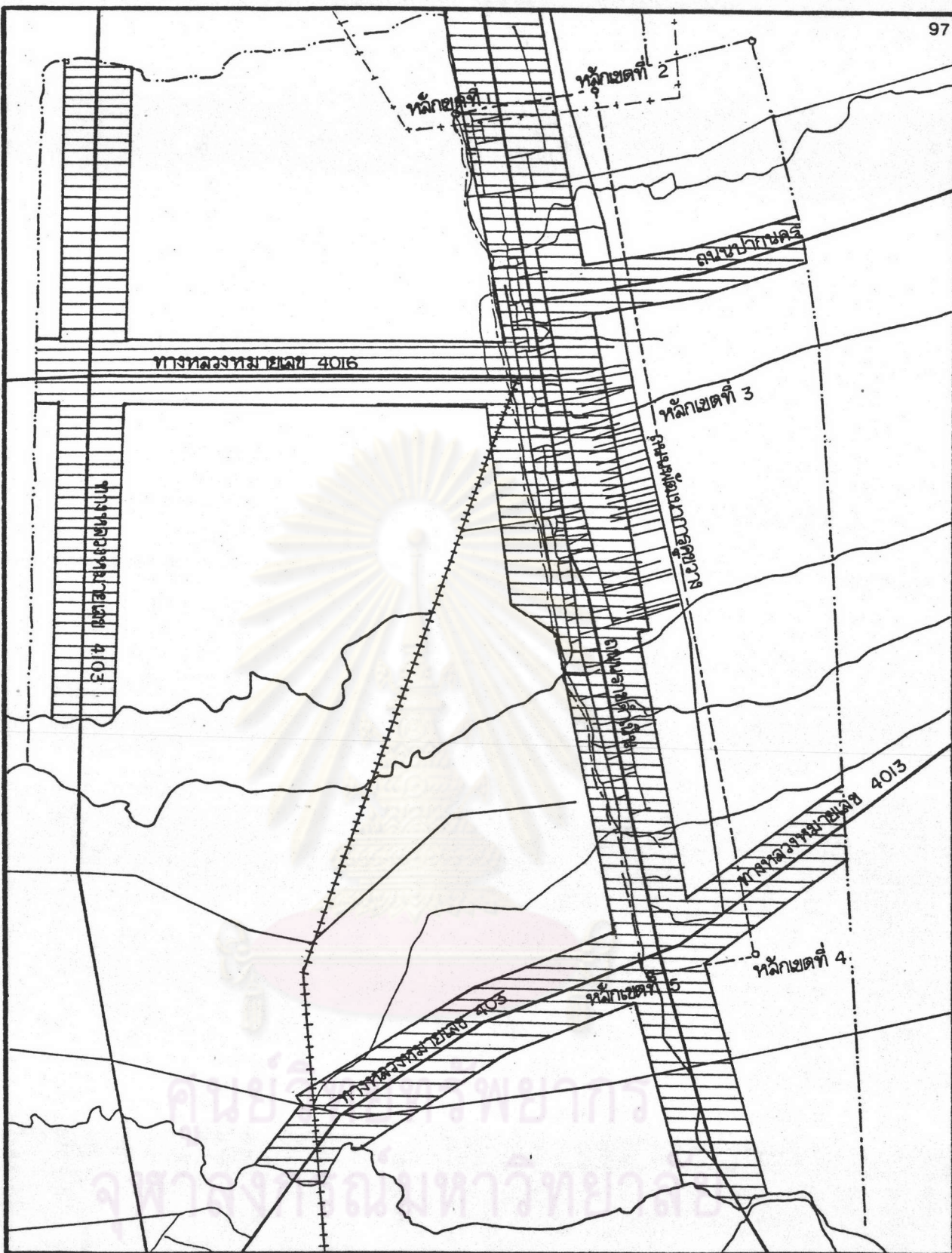
แสดง พท.ให้บริการน้ำประปา
 สัญลักษณ์

ที่มา :

แผนที่ ที่ 3.12

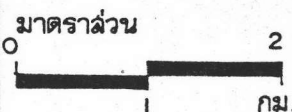

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

แสดง พื้นที่ในข่ายบริการโทรศัพท์
ฉัณฐ์ลักษณะ

แผนที่ ที่ 3.13

ที่มา : ชมสายโทรศัพท์นครศรีธรรมราช

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ไปทางด้านตะวันตกจดแนวถนนยมราช และถนนนครศรีธรรมราช ด้านตะวันออกจดแนวถนน
ศรีปราชญ์ และถนนศรีธรรมโศก

เนื่องจากลักษณะความลาดชันของแนววางท่อระบายน้ำ
ไม่สอดคล้องกับสภาพทางกายภาพ ของพื้นที่ประกอบด้วยระบบระบายน้ำ ของเมืองส่วนใหญ่เป็น
ระบบระบายน้ำเปิด ทำให้ฝนและองและสิ่งปฏิกูลตกลงสู่ทางระบายน้ำได้ง่าย ทำให้เกิดการ
อุดตันส่งผลให้ระบบระบายน้ำของเมืองมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร

จ. การเก็บขยะ

เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช มีรถเก็บขยะ 4 คัน
และพนักงาน 28 คน โดยมีปริมาณขยะที่เก็บกวาดและขนทิ้ง 7,200 ลบ.ม. มีปริมาณค้างการ
เก็บกวาดและขนทิ้ง 5,400 ลบ.ม. ซึ่งขยะเหล่านี้จะถูกนำไปทิ้งที่บริเวณที่สาธารณะคูขวาง
ซึ่งมีพื้นที่ 50 ไร่ และบริเวณวัดหญ้า ถนนนาทราย มีพื้นที่ 10 ไร่ 2 งาน ซึ่งจะกำจัดด้วยวิธี
ถมและไถกลบด้วยดินเป็นชั้น 2

ฉ. การสาธารณสุข

โรงพยาบาลในเขตเทศบาล มีด้วยกัน 2 แห่ง คือ

1. โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ ณ

ถนนราชดำเนิน ถนนในเมือง มีพื้นที่ประมาณ 165.065 ไร่ ดำเนินการโดยรัฐบาล มีจำนวน
เตียงรับคนไข้ทั้งสิ้น 755 เตียง แพทย์ 48 สาย พยาบาล 167 สาย เจ้าหน้าที่พยาบาล 109
นาย

2. โรงพยาบาลคริสเตียน ดำเนินการโดยเอกชนมี

เตียงคนไข้ 50 เตียง มีแพทย์รวม 5 คน เจ้าหน้าที่พยาบาล 12 คน

นอกจากนี้ยังมีสถานบริการสาธารณสุข ดำเนินการโดยเทศบาล
อีก 1 แห่ง และมีคลินิกเอกชนอีก 44 แห่ง รวมทั้งร้านขายยาอีก 44 แห่งด้วย

ช. การศาสนาและประเพณี

ในเขตเทศบาลมีวัดทั้งสิ้น 34 วัน มัสยิด 4 แห่ง โบสถ์

1 แห่ง ประชากรในเขตเทศบาล 98.7% นับถือศาสนาพุทธ 1.2% นับถือศาสนาอิสลาม 0.1%

นับถือศาสนาคริสต์ คิดพื้นที่ในเขตเทศบาลทุกพื้นที่ 0.34 กม² จะมีวัด 1 วัด

ประเพณีที่สำคัญ ได้แก่

ประเพณีสารทเดือนสิบ ซึ่งเป็นการจัดเพื่อทำบุญให้ผู้
ล่วงลับไปแล้ว และนำผลผลิตทางการเกษตร ทำอาหารเลี้ยงพระ และเป็นเสปียงของพระภิกษุ
ตลอดฤดูฝน จะจัดในช่วงเดือน กันยายน-ตุลาคม ของทุก ๆ ปี

สำหรับการละเล่นพื้นเมืองและกีฬา ได้แก่

- หนังตะลุง
- มโนห์รา
- เพลงบอก
- การเล่นเชื้
- ปริศนาคำทาย
- กีฬาไก่ชน
- กีฬาวัวชน
- การเล่นสะบ้า
- การเล่นตี

ช. ตลาด

ในเขตเทศบาลเมือง มีตลาดทั้งสิ้น 9 แห่ง เป็นตลาดสด
เทศบาล 1 แห่ง และตลาดเอกชน 8 แห่ง ตลาดสดที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดคูขวาง (เทศบาล)
ตลาดแม่สมจิตร

3.2.4 ลักษณะด้านประชากร

ก. ขนาดประชากร

ในปี พ.ศ. 2531 เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชมีประชากรทั้งสิ้น
37,407 คน เป็นชาย 35,538 คน เป็นหญิง 36,869 คน มีจำนวนบ้าน 14,958 หลัง

โดยแยกเป็น ต. ในเมืองมีประชากรทั้งสิ้น	44,689 คน (61.71%)
ต. ท่าวัง	14,254 คน (19.68%)
ต. คลัง	13,464 คน (18.59%)

ตารางที่ 3.22 แสดงขนาด, ความหนาแน่นประชากรตำบลในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

เขตปกครอง	พื้นที่ (ตร.กม)	จำนวน ประชากร ปี 2521	จำนวน ประชากร ปี 2531	ความหนาแน่น ประชากร ปี 2521	ความหนาแน่น ประชากร ปี 2531	อัตราการ ขยายตัว
- เทศบาลเมือง นครศรีธรรมราช	12.00	63,173	72,407	5,264.40	6,033.12	1.46
- ต.ในเมือง	7.25	31,752	44,689	4,379.58	6,163.99	4.01
- ต.ท่าวัง	2.75	14,108	14,254	5,130.18	5,183.27	0.10
- ต.คลัง	2.00	17,313	13,464	8,656.5	6,732	-2.22

ที่มา : - กองทะเบียน, กองราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง
 - วัดจากแผนที่ 1 : 50,000 (การศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินชุมชนเมือง
 นครศรีธรรมราช, สุโรจน์ สุทธิอาภา)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. ขนาดความหนาแน่นของประชากร

ในปี พ.ศ. 2531 เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช มีความหนาแน่นประชากรเท่ากับ 6,033.92 คน/ตร.กม. ลดลงจากปี 2521 2.22% เนื่องจากตำบลคลังเป็นย่านการค้าจึงทำให้มีความหนาแน่นของประชากรสูง (ตารางที่ 3.22)

ค. โครงสร้างประชากร

ลักษณะโครงสร้างของประชากรของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช ปี 2527 โดยมีโครงสร้างอายุ 0-14 ปี คิดเป็น 28.72% และช่วงอายุ 15-24 ปี เท่ากับ 23.81% ที่มีประชากรในวัยหนุ่มสาวและช่วงกำลังศึกษามากในเขตเทศบาล เป็นผลมาจากการที่เป็นศูนย์รวมของการศึกษาในระดับต่าง ๆ ส่วนประชากรในวัย 25-49 ปี เท่ากับ 33.39% และมากกว่า 50 ปี เท่ากับ 13.9%

ง. การเปลี่ยนแปลงประชากร

เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช มีอัตราการขยายตัวระหว่างปี พ.ศ. 2521-2531 เท่ากับ 1.46% โดยตำบลที่มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุด คือ ตำบลในเมือง เท่ากับ 4.07 แต่ตำบลที่มีความหนาแน่นสูงสุด คือ ตำบลคลัง กลับมีการขยายตัวในอัตราที่เป็นการลดลงของประชากรถึง 2.22%

จ. โครงสร้างการเปลี่ยนแปลง

โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงประชากรส่วนใหญ่ของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช จะเป็นการเพิ่มโดยธรรมชาติมากกว่าการอพยพ จากจำนวนประชากรการย้ายถิ่นในปี 2531 ซึ่งสูงถึง 12,399 คน ซึ่งอาจมีผลมาจากความหนาแน่นของที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ประกอบกับมีการขยายตัวของโครงการที่อยู่อาศัย ในบริเวณพื้นที่นอกเขตเทศบาล จึงอาจมีผลที่ก่อให้เกิดการย้ายออกสูง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.23 แสดงโครงสร้างประชากรในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช ปี 2527

หมวดอายุ	ประชากร		
	รวม	ชาย	หญิง
0-4 ปี (ร้อยละ)	5,960	3,260(54.70)	2,700(45.30)
สัดส่วนร้อยละ	(8.08)	(9.00)	(7.19)
5-9 ปี (ร้อยละ)	6,600	3,600(54.54)	3,000(45.45)
สัดส่วนร้อยละ	(8.95)	(9.94)	(7.94)
10-14 ปี (ร้อยละ)	8,620	4,460(51.74)	4,160(48.26)
สัดส่วนร้อยละ	(11.69)	(12.72)	(11.09)
15-19 ปี (ร้อยละ)	9,800	4,700(47.96)	5,100(52.04)
สัดส่วนร้อยละ	(13.29)	(12.98)	(13.59)
20-24 ปี (ร้อยละ)	7,760	3,500(45.10)	4,260(54.90)
สัดส่วนร้อยละ	(10.52)	(9.67)	(11.35)
25-29 ปี (ร้อยละ)	7,060	3,380(47.87)	3,680(52.13)
สัดส่วนร้อยละ	(9.58)	(9.34)	(9.81)
30-34 ปี (ร้อยละ)	5,780	2,640(45.62)	3,140(54.32)
สัดส่วนร้อยละ	(7.84)	(7.29)	(8.37)
35-39 ปี (ร้อยละ)	4,140	1,980(47.82)	2,160(52.18)
สัดส่วนร้อยละ	(5.61)	(5.47)	(5.71)
40-44 ปี (ร้อยละ)	4,500	2,340(50.00)	2,260(48.00)
สัดส่วนร้อยละ	(6.1)	(6.46)	(6.02)
45-49 ปี (ร้อยละ)	3,140	1,640(52.23)	1,500(47.77)
สัดส่วนร้อยละ	(4.26)	(4.53)	(3.99)
50-54 ปี (ร้อยละ)	3,580	1,620(45.25)	1,960(54.75)
สัดส่วนร้อยละ	(4.85)	(4.47)	(5.25)

ตารางที่ 3.23 (ต่อ)

หมวดอายุ	ประชากร		
	รวม	ชาย	หญิง
55-59 ปี (ร้อยละ)	2,120	1,160(54.72)	960(45.28)
สัดส่วนร้อยละ	(2.87)	(3.20)	(2.55)
60-64 ปี (ร้อยละ)	1,720	840(48.82)	880(51.16)
สัดส่วนร้อยละ	(2.33)	(2.32)	(2.34)
65 ปีขึ้นไป (ร้อยละ)	2,840	1,080(38.03)	1,760(61.97)
สัดส่วนร้อยละ	(3.85)	(2.98)	(4.69)

ที่มา : สำนักผังเมือง

ตารางที่ 3.24 แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรโดยการเกิด ตาย ย้ายถิ่น ในปี พ.ศ.2521, 2531 ในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ปี พ.ศ.	เกิด	ตาย	ย้ายเข้า	ย้ายออก
2521	3,377	294	7,689	8,685
2531	5,074	528	7,946	12,399

ที่มา : กรมการปกครอง

3.3 แนวโน้มและทิศทางการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

การที่ชุมชนใดจะมีทิศทางการขยายตัวในทิศทางใดนั้น สิ่งสำคัญที่มีผลต่อทิศทางนั้น ได้แก่ อุปสรรคตัวสกัดกั้นอันจะทำให้มีผลต่อการพิจารณาในการตั้งถิ่นฐาน อุปสรรคนั้นพอจะแบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือ

1. Ultimate Threshold ได้แก่ อุปสรรคที่มีอาจขจัดได้หรือขจัดได้ก็ต้องมีการลงทุนที่สูงมาก เช่น พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ของทางราชการ ทะเลสาบ แม่น้ำ เป็นต้น

2. Intermediate Threshold ได้แก่ อุปสรรคที่สามารถจะขจัดได้ด้วยการลงทุนเพิ่ม เช่น พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการก่อสร้าง เป็นต้น

เมื่อนำลักษณะของอุปสรรคเหล่านี้มาพิจารณาเพื่อทราบทิศทางการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชแล้ว พอจะแบ่งอุปสรรคของพื้นที่นี้ออกได้ดังนี้

ลักษณะอุปสรรคของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

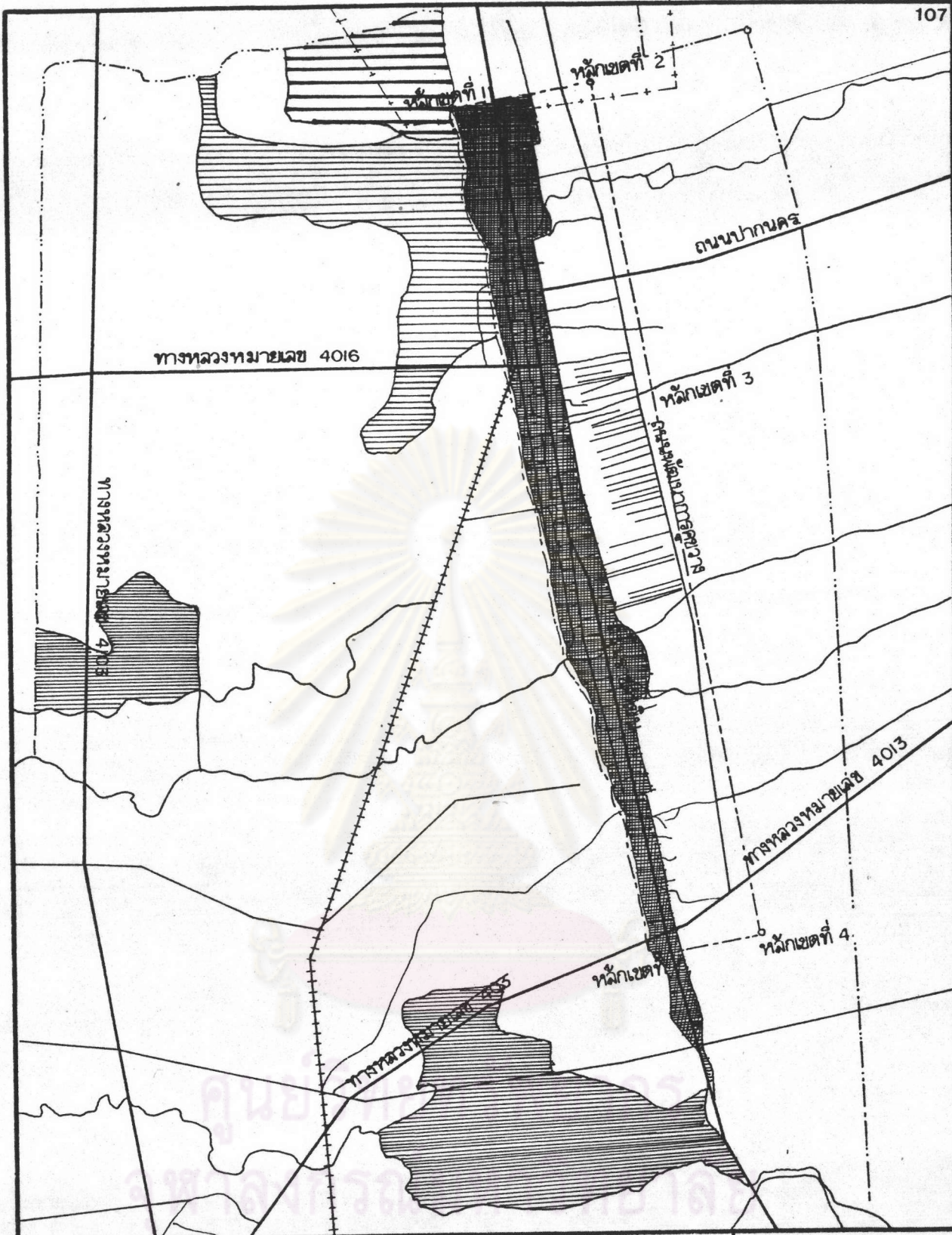
	Ultimate Threshold	Intermediate Threshold
1. สภาพภูมิประเทศ		<ul style="list-style-type: none"> - ความลาดชันของพื้นที่ - พื้นที่น้ำท่วม - พื้นที่เหมาะสมในการเพาะปลูก
2. พื้นที่สงวน	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ทหารบริเวณกองทัพภาค 4 - โบราณสถาน - วัด ศาสนสถาน - พื้นที่ของทางราชการ เช่น กรมทางหลวง กรมการขนส่ง-ทางบก 	
3. ระบบสาธารณูปโภค	<ul style="list-style-type: none"> - ทางรถไฟเขตข้างละ 50 เมตร - รถบถนน ทางหลวงระหว่างขอบทางข้างละ 20 เมตร 	<ul style="list-style-type: none"> - ความไกลจากจุดศูนย์กลางชุมชน - ความสะดวกในการติดต่อกับชุมชนภายนอก

เมื่อพิจารณาถึงอุปสรรคในการขยายตัวของเมืองนครศรีธรรมราช ทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและเกิดจากการสร้างมนุษย์ สามารถพิจารณาถึงทิศทางการขยายตัวของเมืองได้ ดังนี้

1. ทิศใต้

นับแต่อดีต เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช มีทิศทางการขยายตัวจากเหนือลงมาทางใต้ โดยเลาะมาตามแนวถนนราชดำเนิน อันเป็นถนนสายหลักของชุมชนที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า เมืองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่บนแนวสันทราย ซึ่งทอดตัวเป็นแนวเหนือใต้ โดยมีถนนราชดำเนินเป็นถนนสายสำคัญ ดังนั้นการขยายตัวของเมืองในระยะแรก ๆ ความพร้อมของพื้นที่นั้นจะได้แก่ ตามแนวสันทราย ที่ต่อเนื่องมาจากชุมชนเดิม ซึ่งมีลักษณะพื้นที่สูง มีความลาดชันประมาณ 2-4% เนื่องจากเป็นพื้นที่สูง ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาในเรื่องน้ำท่วม ประกอบทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมทางการเกษตร รวมทั้งมีระบบการคมนาคมที่สะดวกอยู่แล้ว คือ ถนนราชดำเนิน และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ พื้นที่ทางทิศเหนือเป็นที่ตั้งของกองทัพภาคที่ 4 จึงทำให้การขยายตัวทางทิศเหนือต้องหยุดลงโดยเด็ดขาด ดังนั้นจึงเป็นการบีบให้ทิศทางการขยายตัวของเมือง เหลืออีกเพียง 3 ทิศทางเท่านั้น ซึ่งในอดีตนั้น การที่จะเปิดพื้นที่ทางทิศตะวันออกและตะวันตกของชุมชนนั้น ต้องมีการลงทุนสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่ำ อีกทั้งยังต้องลงทุนในระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ดังนั้นการขยายตัวในช่วงนั้นจึงเป็นไปตามแนวถนนราชดำเนินลงมาทางใต้ บนแนวสันทราย ซึ่งเป็นทิศทางที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากมีการลงทุนในพื้นที่น้อยพื้นที่ที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ซึ่งก็ก่อให้เกิดเอกลักษณ์ของเมืองนครศรีธรรมราช คือ มีรูปแบบของเมืองเป็น Ribbon Development

สำหรับการขยายตัวของเมืองทางด้านใต้นี้ เมื่อขยายตัวมาถึงช่วงหนึ่งจะก่อให้เกิดปัญหา คือ การเข้าถึงศูนย์กลางชุมชน อันได้แก่ บริเวณถนนจำเริญวิถี และบริเวณสี่แยกท่าวัง อันเป็นย่านที่เป็นศูนย์กลางของเมืองทางด้านการค้า ขาย ซึ่งในบริเวณนี้เท่านั้นที่มีสินค้าระดับ High order ของชุมชน รวมทั้งของจังหวัด เช่น ร้านทอง ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ สถานีรถไฟ เป็นต้น โดยถ้าวัดระยะทางจากจุดตัดระหว่างถนนราชดำเนินกับเส้นเชื่อมระหว่างหลักเขตที่ 4 และ 5 ของเทศบาล ซึ่งอยู่ทางด้านใต้ จนถึงบริเวณจุดศูนย์กลางของเมืองจะมีระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร โดยสามารถไปถึงได้โดยเส้นทางถนนราชดำเนินได้เพียงสายเดียว ซึ่งระยะนั้นน่าไกลสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณรอบของเมือง ในการที่จะเข้าไปจับจ่ายซื้อสินค้าหรือใช้บริการ ณ ศูนย์กลางของเมือง แม้ว่าจะมีศูนย์กลางในระดับย่อยเป็นระยะ ๆ ตามถนนราชดำเนิน แต่ศูนย์กลางเหล่านี้มีระดับห่างจากศูนย์กลางหลักของเมืองมาก เป็นเพียงร้าน

แสดง บริเวณน้ำท่วม

สัญลักษณ์

พท. น้ำไม่ท่วม

พท. น้ำท่วมซ้ 2-5 เดือน

พท. น้ำท่วมซ้ ตลอดปี

พท. น้ำท่วมซ้ ในฤดูฝน

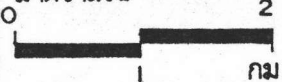
พท. น้ำท่วมซ้ 6-10 เดือน

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

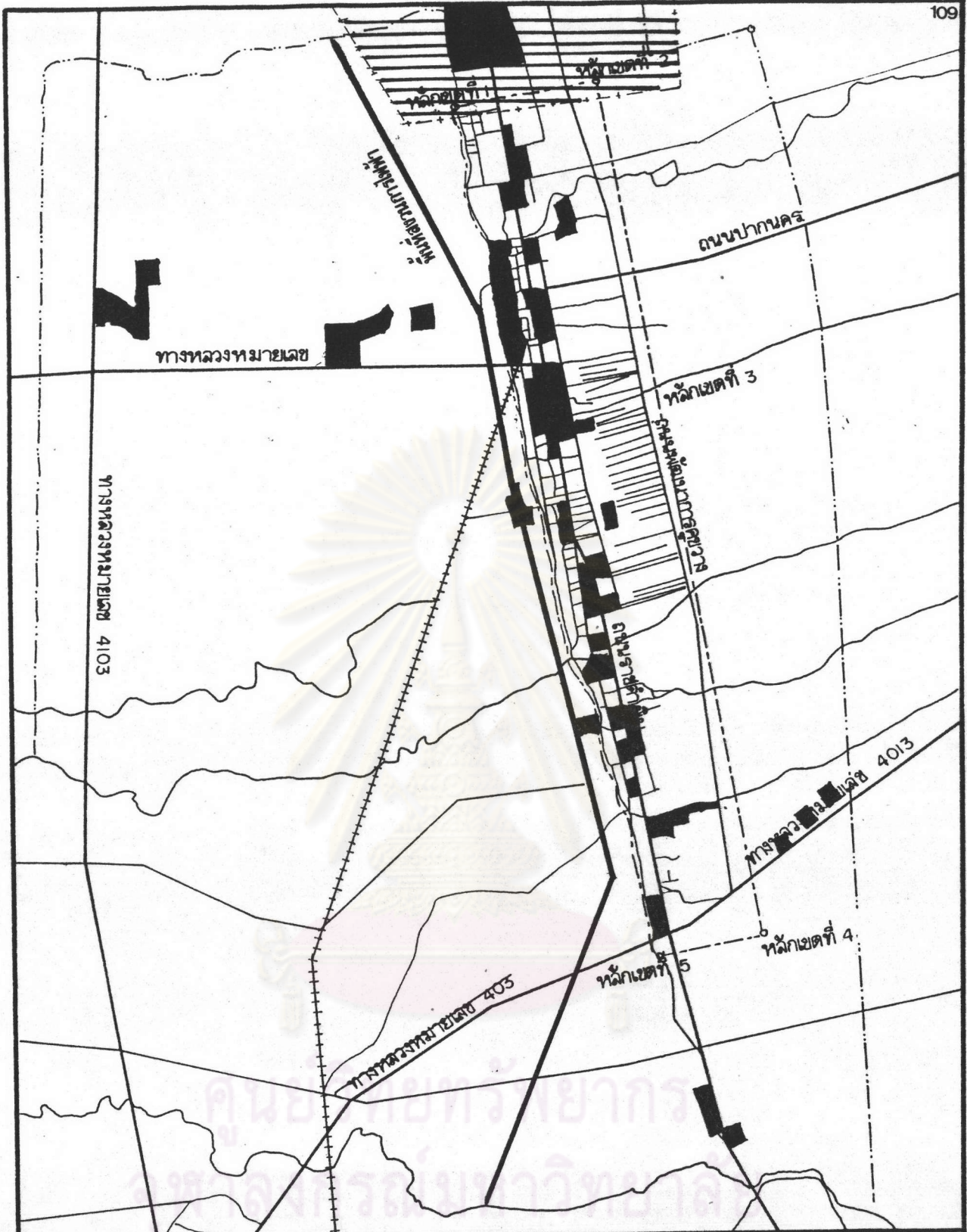
แผนที่ ที่ 3.15

มาตราส่วน

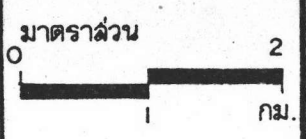
อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

แลแดง กรรมสิทธิ์ที่ดิน
 สัญลักษณ์
 ที่ดินของหน่วยราชการ
 พื้นที่ปลอดภัยในราชการทหาร

ที่มา : สำนักผังเมือง

แผนที่ ที่ 3.17

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวไร่ต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ขายของชำเล็ก ๆ ร้านอาหาร หรือร้านขายหนังสือตามสี่แยกต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งในความรู้สึกของคนเมือง น่าจะมีความพอใจและมีความต้องการสินค้า รวมทั้งบริการในระดับสูงกว่านี้

ดังนั้นแม้ว่าในทางกายภาพ พื้นที่ทางด้านใต้จะมีความเหมาะสมและมีอุปสรรคน้อยที่สุด ในการขยายตัวของเมืองมาตามแนวถนนราชดำเนิน แต่ด้วยปัญหาอย่างอื่นที่จะเกิดตามมา คือ การเข้ามาใช้บริการที่ศูนย์กลางเมืองของประชาชนที่อยู่ด้านปลายของเมืองจะเกิดความยากลำบากในการเข้าถึง ซึ่งในปัจจุบันดังที่กล่าวข้างต้นแล้ว ระยะห่างจากปลายชุมชนทางด้านใต้จนถึงศูนย์กลางของเมืองบริเวณถนนเจ้าเจริญวิถี มีระยะห่างกันถึงประมาณ 7 กิโลเมตร ซึ่งก็นับว่าไกลและการเข้าถึงก็สามารถใช้เส้นทาง คือ ถนนราชดำเนินได้เพียงเส้นทางเดียว ซึ่งนับวันก็คงจะทวีความหนาแน่นของปริมาณการจราจรขึ้น ดังนั้นถ้าเมืองยังคงขยายตัวออกไปเกินกว่าเขตเทศบาล ปัญหานี้ก็คงรุนแรงขึ้น

จากปัญหาในการเข้าถึงศูนย์กลางชุมชน จึงน่าจะเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การขยายตัวของเมืองทางทิศใต้ไปตามแนวถนนราชดำเนิน น่าจะชะลอตัวในอนาคต

2. ทิศตะวันออก

พื้นที่โดยทั่วไปทางทิศตะวันออกของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีความลาดชันประมาณ 0-1% (จากแผนที่ที่ 3.15) ดังนั้นจึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกข้าว (จากแผนที่ที่ 3.17) แต่ก็จะมีปัญหาในฤดูฝนก็คือ น้ำจะท่วมขัง (จากแผนที่ที่ 3.16)

จากลักษณะเช่นนี้ ทำให้พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกในระยะแรกจึงเป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับเมือง แต่เมื่อการขยายตัวทางด้านทิศใต้เริ่มชะลอตัวลง ทำให้พื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ที่น่าพิจารณา ประกอบกับการตัดถนนพัฒนาการคูขวาง อันเป็นถนนที่ขนานกับเมือง ซึ่งถนนเส้นนี้จะต่อกับถนนอ้อยถ่ายที่มาจากทางเหนือของชุมชน และไปเชื่อมกับถนนสาย 4013 ซึ่งไปอำเภopakwang จึงนับเป็นถนนอ้อมเมืองทางด้านทิศตะวันออกของชุมชน เมื่อลดความคับคั่งของถนนราชดำเนิน รวมทั้งเป็นการเปิดพื้นที่ทางทิศตะวันออกนี้ด้วย

จากการที่พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกเป็นที่ต่ำ แต่ก็มีลักษณะเป็น Intermediate Threshold ซึ่งจำเป็นต้องลงทุนในการถมพื้นที่ ถึงอย่างไรก็ตามก็มีข้อ คือ ไม่ห่างไกลจากศูนย์กลางของชุมชนและพื้นที่ส่วนใหญ่ก็เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน มิได้เป็นพื้นที่สงวนของทางราชการ (จากแผนที่ที่ 3.18)

แม้ว่าโดยลักษณะทางกายภาพพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกจะมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ เป็นพื้นที่ต่ำ จำเป็นต้องมีการลงทุนเพิ่ม แต่จากความสะดวกในการเข้าถึงจุดศูนย์กลางของเมือง ประกอบกับเป็นพื้นที่ว่างจำนวนมาก รวมทั้งมีเส้นทางคมนาคม คือ ถนนพัฒนาการคูขวางซึ่งขนานกับตัวเมือง ทำให้พื้นที่นี้ น่าจะเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของเมืองได้ในอนาคต

3. ทิศตะวันตก

พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกของเมืองนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นพื้นที่สูงกว่าทางด้านตะวันออก มีความชันของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๑-3% (จากแผนที่ที่ 3.15) แต่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือก็มีพื้นที่ต่ำ ทำให้มีน้ำท่วมขัง (จากแผนที่ที่ 3.16) และพื้นที่ทางด้านนี้เป็นพื้นที่ไม่เหมาะกับการเพาะปลูก (จากแผนที่ที่ 3.17)

พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกแม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่สูงกว่าทางด้านตะวันออก แต่ก็ยังต่ำกว่าแนวสันทรายที่เป็นที่ตั้งของตัวเมือง พื้นที่นี้มีถนนสำคัญที่ตัดผ่าน คือ ถนนสาย 4016 ซึ่งสามารถติดต่อกับพื้นที่อำเภอรอบนอกได้หลายอำเภอ เช่น อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา เป็นต้น

เมื่อเมืองต้องการขยายตัว พื้นที่นี้จึงเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่น่าสนใจ โดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพ แม้ว่าจะจะเป็นพื้นที่ที่ต่ำกว่าที่ตั้งของเมือง ซึ่งจำเป็นต้องลงทุนในการถมพื้นที่ แต่เมื่อเทียบกับพื้นที่ทางด้านตะวันออกแล้ว การลงทุนในการพัฒนาพื้นที่ทางด้านตะวันตก น่าจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า อีกทั้งมีถนนสาย 4016 จึงทำให้การคมนาคมติดต่อระหว่างชุมชนภายนอกกับพื้นที่นี้เป็นไปโดยสะดวก รวมทั้งถ้าพิจารณา จากแผนที่ที่ 3.17 จะเห็นได้ว่าพื้นที่เลาะไปตามถนนทั้งสองฝั่ง เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก พื้นที่นี้จึงน่าจะเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ในการรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต ประกอบบริเวณพื้นที่นี้ยังไม่ห่างไกลจากศูนย์กลางเมือง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ในอนาคต ลักษณะการขยายทางทิศทางนั้นอาจมีลักษณะคล้ายทางด้านทิศใต้ คือ เป็น Ribbon Development เพียงแต่เปลี่ยนทิศทางออกไปทางทิศตะวันตกของเมืองเท่านั้น

ในปัจจุบันได้มีถนนเลี่ยงเมือง ซึ่งแยกมาจากอำเภอท่าศาลา ซึ่งอยู่ทางเหนือของเมืองมาตัดกับถนนสาย 4016 บริเวณที่เรียกว่า สี่แยกเบญจมาศราชูทิศ ซึ่งจุดนี้เป็นแนวสกัดกั้นการขยายตัวของเมืองในอนาคตมิให้ไกลกว่านี้ตามเส้นทาง 4016

จากการพิจารณาถึงแนวโน้มและทิศทางการขยายตัวของเมืองนครศรีธรรมราช โดยพิจารณาถึงลักษณะทางกายภาพ อันเป็นอุปสรรคสกัดกั้นการขยายตัวทั้งโดยธรรมชาติ และจากการสร้างของมนุษย์ ซึ่งจะจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในการขยายตัวของเมือง จากปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค แล้วให้คะแนนต่ออุปสรรคที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่นั้น ๆ โดยจะแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 1, 2 และ 3 โดยคะแนนน้อยจะได้แก่ อุปสรรคที่มีลักษณะเป็น Ultimate Threshold เช่น วัด โบราณสถาน ที่ดินอันเป็นกรรมสิทธิ์ของทางราชการ และอุปสรรคที่มีลักษณะเป็น Intermediate Threshold จะมีคะแนนสูงกว่า เพราะฉะนั้นพื้นที่ในทิศทางใดที่มีคะแนนสูงจะหมายความว่า เป็นพื้นที่ที่มีอุปสรรคน้อยหรือเป็นอุปสรรคที่สามารถขจัดได้ด้วยการลงทุนเพิ่มในพื้นที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.25 แสดงค่าคะแนนของพื้นที่รองรับการขยายตัวของเมืองนครศรีธรรมราช

	ความลาดชัน ของพื้นที่	พื้นที่ น้ำท่วม	พื้นที่ เหมาะสม ในการ เพาะปลูก	พื้นที่สงวน ของ ราชการ	วัด และ โบราณ สถาน	พื้นที่ของ การรถไฟ	ความสะดวก ในการติดต่อ กับชุมชน ภายนอก	ความไกล จาก ศูนย์กลาง เมือง	คะแนน รวม
1. พื้นที่ทางด้านใต้ตามแนว ถนนราชดำเนิน	3	3	3	2	2	3	3	1	20
2. พื้นที่ทางด้านตะวันออก ตามแนวถนนพัฒนาการ คูขวาง และถนนปากนคร	1	2	1	3	3	3	2	3	18
3. พื้นที่ทางด้านตะวันตก ตามแนวถนนสาย 4016	2	2	3	2	3	2	3	3	20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

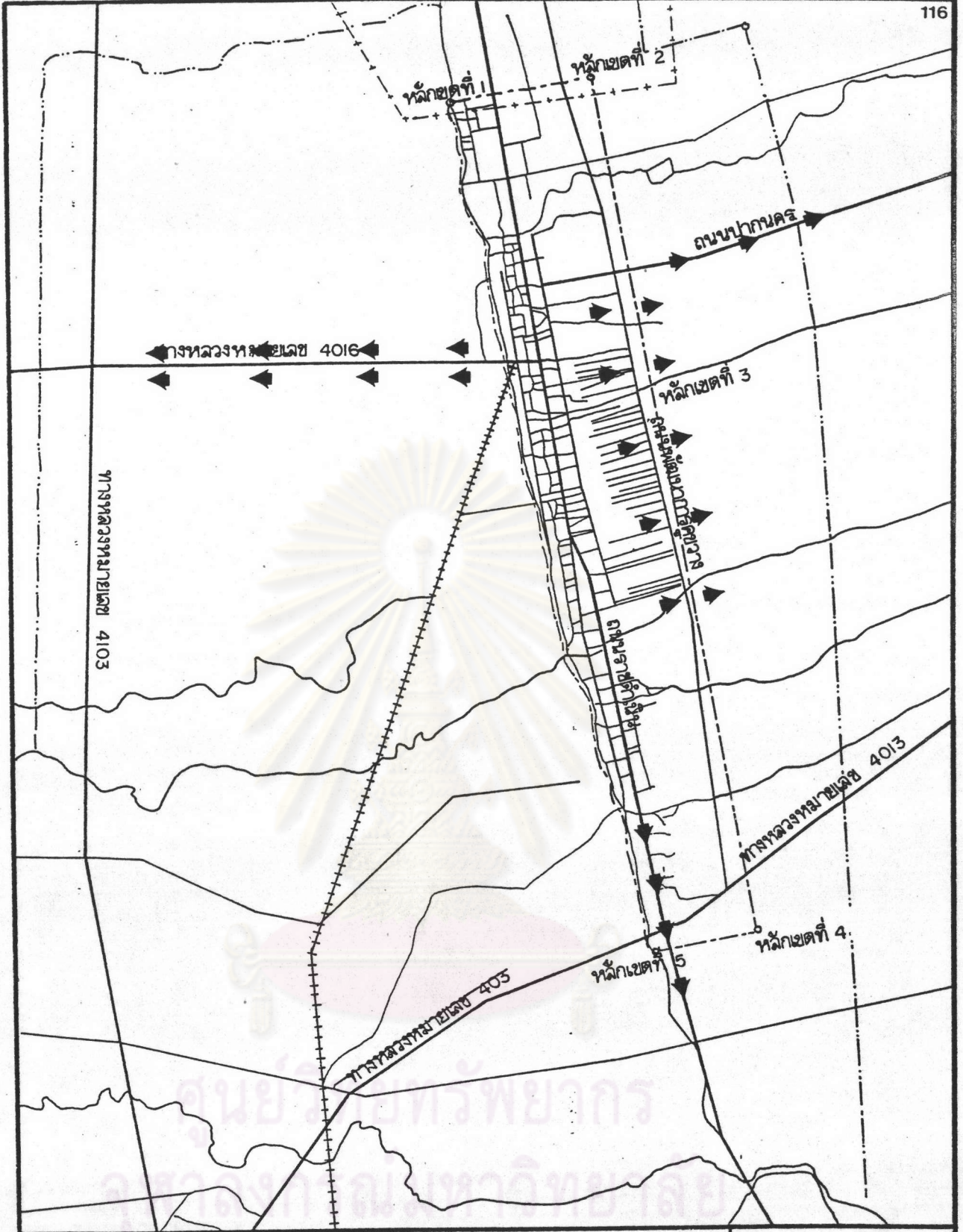
แต่เนื่องจากอุปสรรคแต่ละชนิดมีความสำคัญไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้
 คำนวณน้ำหนักของแต่ละอุปสรรค โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยอุปสรรคที่มีลักษณะเป็น Ultimate
 Threshold เช่น พื้นที่สงวนของราชการ วัด และศาสนสถาน จะได้ค่าน้ำหนักน้อย เนื่องจาก
 เป็นอุปสรรคที่ไม่สามารถวัดได้ ส่วนอุปสรรคที่เป็น Intermediate Threshold เช่น ความ
 ลาดชันของพื้นที่ พื้นที่น้ำท่วม เป็นต้น เหล่านี้จะได้ค่าน้ำหนักมากกว่า แล้วนำค่าน้ำหนักนี้คูณกับ
 ค่าคะแนนเดิมในแต่ละอุปสรรค ค่าคะแนนที่แสดงออกมายังคงมีลักษณะเช่นเดิม คือ พื้นที่ที่มี
 ค่าคะแนนมากมาย คือ พื้นที่ที่มีอุปสรรคที่สกัดกั้นการขยายตัวของเมืองน้อยที่สุด หรือเป็น
 อุปสรรคที่สกัดกั้นการขยายตัวของเมืองน้อยที่สุด หรือเป็นอุปสรรคที่ขจัดได้โดยการลงทุนเพิ่มใน
 พื้นที่

ศูนย์วิทยพัชยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	ความลาดชัน ของพื้นที่	พื้นที่ น้ำท่วม	พื้นที่ เหมาะสม ในการ เพาะปลูก	พื้นที่สงวน ของ ราชการ	วัด และ โบราณ สถาน	พื้นที่ของ การรถไฟ	ความสะดวก ในการติดต่อ กับชุมชน ภายนอก	ความไกล จาก ศูนย์กลาง เมือง	คะแนน รวม
	(2)	(2)	(2)	(1)	(1)	(1)	(2)	(3)	
1. พื้นที่ทางด้านใต้ตามแนว ถนนราชดำเนิน	6	6	6	2	2	3	6	3	34
2. พื้นที่ทางด้านตะวันออก ตามแนวถนนพัฒนาการ คูขวาง และถนนปากนคร	2	4	2	3	3	3	4	9	30
3. พื้นที่ทางด้านตะวันตก ตามแนวถนนสาย 4016	4	4	6	2	3	2	6	9	36

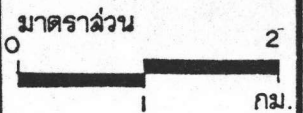
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง ทิศทางการขยายตัวของเมือง
 ล้อมลัดกัน

ที่มา :

แผนที่ ที่ 3.18

อิทธิพลของตลาดกลางสินค้าเกษตรหัวอิฐต่อการขยายตัวของเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช

ดังนั้น ถ้าพิจารณาจากค่าคะแนนที่ปรากฏตามตารางข้างต้น ก็พอจะจัดลำดับ
ความสำคัญของพื้นที่ที่จะรองรับการขยายตัวของเมืองนครศรีธรรมราชได้ดังนี้

- ลำดับที่ 1 พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกของแนวถนน สาย 4016
- ลำดับที่ 2 พื้นที่ทางด้านทิศใต้ ตามแนวถนนราชดำเนิน
- ลำดับที่ 3 พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกตามแนวถนนพัฒนาการคูขวาง และ
ถนนปากนคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย